

## บรรณานุกรม

### ภาษาไทย

#### หนังสือ

กมลทิพย์ คติการ. "มาตรการในการเรียกร้องค่าเสียหายจากคดีสภาวะแวดล้อม." ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายสิ่งแวดล้อม หน่วยที่ 8-15. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์อักษรไทย, 2528.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ห้า พ.ศ.2525-2529. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย พ.ศ.2526-2527. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก. ชุดิมาการพิมพ์, ม.ป.ป.

จิตติ ดิงศภทิพย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 มาตรา 354 ถึงมาตรา 422 ว่าด้วยมูลแห่งหนี้. พิมพ์ครั้งที่ 4. แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.

นิติการณประสม, พระ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง. พิมพ์ครั้งที่ 3. พระนคร : บริษัทคณะช่าง จำกัด, 2512.

พนัส ทัศนียานนท์. "กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ." ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายสิ่งแวดล้อม หน่วยที่ 8-15. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์อักษรไทย, 2528.

พิเชษฐ์ เมาลานนท์. "บทบาทของกฎหมายในการควบคุมและจัดระเบียบสิ่งแวดล้อม." ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายสิ่งแวดล้อม หน่วยที่ 1-7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์อักษรไทย, 2528.

พจน์ บุษปาคม. คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด.

กรุงเทพมหานคร : แสงทองการพิมพ์, 2520.

ไพจิตร ปุณณพันธ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.

\_\_\_\_\_ . คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2525. อ้างถึงใน สมศรี

หรุจิตตวิวัฒน์. "ความรับผิดชอบของผู้ผลิตสินค้าในทางละเมิด" วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์  
มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

วารี นาสกุล. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง

ลามมิควรรได้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มงคลการพิมพ์, 2518.

วิชาการ, กรม. หนังสืออุเทศ ข้อควรรู้เกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อมระดับมัธยมศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2523.

วิทยาศาสตร์การแพทย์, กรม. กระทรวงสาธารณสุข. รายงานประจำปี พ.ศ. 2526.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ม.ป.ป.

\_\_\_\_\_ . รายงานประจำปี พ.ศ. 2527. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา,

ม.ป.ป.

เสถียร วิชัยลักษณ์ และสีบวงส์ วิชัยลักษณ์. พระราชบัญญัติปี พ.ศ. 2518.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์นิติเวช, 2525.

\_\_\_\_\_ . พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์นิติเวช,

2526.

สุนีย์ คุรุทาวุธ. "การหาปริมาณพิษตกค้างของ \_\_\_\_\_ ในปลาน้ำจืดแถบภาคกลางของ

ประเทศไทย." รายงานวิจัยฉบับที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์

ประยุกต์แห่งประเทศไทย, 2518.

บทความ

คัมภีร์ แก้วเจริญ. "ลัทธิผลัการะการพิสูจน์ในคดีละเมิด." วารสารอัยการ

5 (ตุลาคม 2525) : 24-37.

จิตติ ดิงศภทัย. "ประมาทเลินเล่อ." วารสารกฎหมาย 4 (มกราคม-เมษายน 2521) :

9-27.

ฉวีวรรณ ลีหะเมียร และคณะ. "สารตกค้างของยากำจัดศัตรูพืชในอาหาร."

วารสารของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ 18 (กรกฎาคม 2519) : 149-159.

เดลินิวส์. (23 พฤษภาคม 2529) : 1, 2.

ทวีศักดิ์ บุตรตัน. "สิ่งแวดล้อม." สยามรัฐ (27 มกราคม 2529) : 4.

ไทยรัฐ. (24 มิถุนายน 2529) : 1, 2, 6, 20.

"พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 (ตอนที่ 2)." วารสารของ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ 20 (พ.ศ. 2521) : 121-129.

พรชัย วีระณรงค์. "โลกที่สามวิกฤติหรือพัฒนา (6)." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

31 (30 ธันวาคม 2527) : 41-42.

มติชน (24 มกราคม 2529) : 3.

เลิศศักดิ์ จตุรบุษ และคณะ. "ผลกระทบของวัตถุมีพิษต่อเกษตรกร." ข่าวสารวัตถุมีพิษ

9 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2525) : 61-62.

วารุณี เวสสธาดา. "สิบชาวดังในรอบปี'84." ไทยรัฐ (31 ธันวาคม 2527) : 2.

ศุภจิต มโนพิโมกษ์. "ประชากรกับระบบนิเวศน์." วารสารประชากรศึกษา 8 (ฉบับที่ 1)

: 24-31.

สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 33 (6 กรกฎาคม 2529) : 4-9.

### เอกสารอื่น ๆ

- คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, สำนักงาน. และวิจัยสภาวะแวดล้อม, สถาบัน.  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. "รายงานสัมมนาทางวิชาการเรื่องพิษของสารเคมี  
ต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน." ณ ศูนย์สารนิเทศ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 14-16 พฤษภาคม 2522. (อัครสำเนา).
- คณียศ ศรีลัมภ์. "คาทศแทนในกรณีสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต  
ภาคศึกษานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- เทียนชัย ธงสินธุศักดิ์. หลักการใช้วัตถุมีพิษทางการเกษตรบางชนิดอย่างปลอดภัยและ  
คำแนะนำในการรักษาผู้ป่วย. กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยวัตถุมีพิษ  
กรมวิชาการเกษตร, 2521.
- นวลศรี ทยาพัชร และจันทร์ทิพย์ อารังศรีสกุล. "ปัญหาที่เกิดจากวัตถุมีพิษที่ใช้ในทางการ  
เกษตร." เอกสารวิชาการอบรมหลักสูตรการใช้วัตถุมีพิษทางการเกษตรอย่าง  
ปลอดภัย ครั้งที่ 2 ณ ห้องประชุมกองวัตถุมีพิษการเกษตร กรมวิชาการเกษตร  
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วันที่ 18-22 มิถุนายน 2527.
- ปรกรณ์ สุเมธานุรักษ์กุล และโกมล ศิวะบวร. สารฆ่าแมลงกับพิษภัยต่อสุขภาพ.  
พิมพ์ครั้งที่ 2. 2526. (อัครสำเนา)
- ประยูร ดีมา และคณะ. อุบัติเหตุจากสารเคมีที่ใช้ทางการแพทย์. กรุงเทพมหานคร :  
กองวัตถุมีพิษการเกษตร กรมวิชาการเกษตร, 2524.
- ปิยกุล บุญเพิ่ม. "ความรับผิดชอบในการผลิตและการจำหน่ายสินค้า." วิทยานิพนธ์ปริญญา  
มหาบัณฑิต ภาคศึกษานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.  
วัตถุมีพิษการเกษตร, กอง, กรมวิชาการเกษตร. อุบัติเหตุจากวัตถุมีพิษการเกษตรกับการเกิด  
"โรคระบาดปลา." มกราคม 2526. (อัครสำเนา)
- วิศิษฐ์ วัชรเทวินทร์กุล. "ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้วัตถุมีพิษป้องกันกำจัดแมลงใน  
สวนผักของเกษตรกร อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต  
ภาคศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.



- ศักดิ์ประยูร ดีมา. "วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการเกษตร." เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง  
สิ่งแวดล้อมศึกษาออกโรงเรียน ณ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนากาชาธารณสุขมูลฐาน  
อาเขียน มหาวิทยาลัยมหิดล. วันที่ 24-26 ตุลาคม 2527. (อัครสำเนา).
- สายสุภา นิงสานนท์. "ความรับผิดชอบที่เกิดจากในกฎหมายลักษณะละเมิด." วิทยานิพนธ์ปริญญา  
มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สมศรี หรุจิตตวิวัฒน์. "ความรับผิดชอบของผู้ผลิตสินค้าในทางละเมิด." วิทยานิพนธ์หลักสูตร  
นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

### ภาษาอังกฤษ

#### Books

- Baker, C.D. Tort. 3rd. ed. London : Sweet & Maxwell Ltd., 1981.
- Barros, James, and Johnston Douglas M. The International Law of  
Pollution. New York : The Free Press A Division of Macmillan  
Publishing, Co. Inc., 1974.
- Brownlie Ian. Principles of Public International Law. 2nd. ed.  
London : William Clowes & Sons, Limited, 1973.
- Environment Agency, Japan. Environmental Law and Regulations in  
Japan. n.p., 1976.
- Farber, Roger A. Environmental Law in a Nutshell. U.S.A. : University  
of Minnesota, 1983.
- Findley, Roger W., and Farber Daniel A. Environmental Law Cases and  
Materials. St. Paul, Minnesota : West Publishing Co., 1981.
- Gresser; Fujikura; and Morishima. Environmental Law Japan. U.S.A. :  
The Alpine Press, Inc., 1981.
- Henderson James A. and Pearson Richard N. The Tort Process. 2nd.  
printing Boston, Toronto : Little Brawn and Company, 1978.

Mallow, Alex. Hazardous Waste Regulations. New York : Van Nostrand Reinhold Company, 1981.

Miller, Marshall Lee. Environmental Law Handbook. 6th. ed. Washington D.C. : Government Institutes Inc., 1979.

Rodgers, William H. Environmental Law. St. Paul, Minn. : West Publishing Co., 1977.

#### Other Materials

Gulick Todd Evan. "Superfund : Conscripting Industry Support for Environmental Cleanup." Ecology Law Quarterly Vol. 9 No. 3 (1981) : 524-554.

Scherr S. Jacob, and Spitalnik. "National Laws Relating to Exports of Chemicals, In particular Pesticides : A Selected Review." Paper prepared for the environmental Liaison Centre, Revised March, 1984.

"The International Register of Potentially Toxic Chemicals : A Unique Tool for Chemical Hazard Control." UNEP Asia Pacific Newsletter. Vol. 1. No.2 (November 1984) : 4-5.

Tolba, Mostafa Kamal. The State of the World Environment 1983. n.p. n.d. : 1-6.

Trauberman, Jeffrey. "Statutory Reform of 'Toxic Tort' : Relieving Legal, Scientific, and Economic Burdens on the Chemical Victim." The Harvard Environmental Law Review. Vol. 7. (November 2, 1983) : 177-296.

ภาคผนวก

## ภาคผนวก ก.

## ตารางข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ

ตาราง ผ.1 สถิติการสังสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเข้าประเทศไทย (ปี 2520-2524)

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่าโดยประมาณ (ล้านบาท)
2500	1,750	25
2510	11,774	189
2520	15,625	664
2524	18,930	1,401

ที่มา : รวบรวมจากกรมศุลกากร อ้างถึงใน วิเชียร ญัฐวัฒนานนท์ และ  
 มณฑนา อนุตรกุล "วัตถุมีพิษทางการเกษตร ประวัติ การจำแนก  
 และคุณสมบัติทั่วไป ชื่อสามัญและชื่อการค้า," เอกสารวิชาการการ  
 อบรมหลักสูตรการใช้วัตถุมีพิษทางการเกษตรอย่างปลอดภัย ครั้งที่ 2,  
 ณ ห้องประชุมกองวัตถุมีพิษการเกษตร กรมวิชาการเกษตร  
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 18-22 มิถุนายน 2527,  
 หน้า 2.



ตาราง ผ.2 จำนวนชนิดของสารกำจัดศัตรูพืชที่ส่งหรือนำเข้าจริง ปี พ.ศ.2525-2527

ประเภทของสารกำจัด ศัตรูพืช	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
Insecticide	87	92	105
Fungicide	45	40	62
Herbicide	32	31	37
รวม	164	163	204

ที่มา : บทความ "การใช้วัตถุมีพิษทางการเกษตรในปัจจุบันและอนาคต" โดย  
 อุดล วรวิเศษฐ์ดำรง และสุปราณี อิมพิทักษ์ ใน ข่าวสารวัตถุมีพิษ  
 12 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2528) : 137

ตาราง ผ.3 ปริมาณการนำเข้าและมูลค่าสารพิษกำจัดศัตรูพืช ปี 2525-2527

ประเภทของสารพิษ	ปริมาณ/มูลค่า	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527
สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	สูตรสำเร็จ (ตัน)	14,273.78	16,728.34	18,363.03
	สารออกฤทธิ์ (ตัน)	10,885.03	10,535.08	12,902.82
	มูลค่า (ล้านบาท)	1,285.19	1,180.39	1,495.41
- สารป้องกันกำจัดแมลง	สูตรสำเร็จ (ตัน)	5,588.32	6,718.32	8,232.48
	สารออกฤทธิ์ (ตัน)	5,505.60	3,515.46	5,241.41
	มูลค่า (ล้านบาท)	691.80	631.53	883.85
- สารป้องกันกำจัดเชื้อรา	สูตรสำเร็จ (ตัน)	2,219.46	3,903.58	3,922.32
	สารออกฤทธิ์ (ตัน)	1,476.13	2,645.41	2,670.26
	มูลค่า (ล้านบาท)	132.62	156.35	180.61
- สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	สูตรสำเร็จ (ตัน)	6,466.00	6,106.44	6,208.23
	สารออกฤทธิ์ (ตัน)	3,903.30	4,365.21	4,991.15
	มูลค่า (ล้านบาท)	406.77	392.51	430.95

ที่มา : สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชนำเข้าหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.2525-2527 กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร อ้างถึงใน อุดล วรวิศิษฎ์อารัง และสุปราณี อิมพิทักษ์, "การใช้วัตถุมีพิษทางการเกษตรในปัจจุบันและอนาคต", หน้า 138.

ข้อสังเกต ตาราง ผ.1 และ ผ.3 มีที่มาจากส่วนราชการต่างกัน แต่ทั้งสองตารางแสดงแนวโน้มว่าปริมาณการสั่งสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี

ตาราง ผ.4 มูลค่าการใช้วัตถุดิบพืชเศรษฐกิจในประเทศ ระหว่างปี 2525-2527

ชนิดของสารพิษ	ปี	มูลค่า (ล้านบาท)			
		ข้าว	พืชผัก	ไม้ผล	พืชไร่
สารป้องกันกำจัดแมลง	2525	345.6	349.3	233.0	311.0
	2526	395.6	397.9	263.1	377.7
	2527	445.3	441.5	293.4	455.0
สารป้องกันกำจัดเชื้อรา	2525	25.6	51.1	111.3	15.4
	2526	28.8	58.2	124.7	17.3
	2527	11.9	65.2	207.3	20.1
สารป้องกันกำจัดวัชพืช	2525	129.6	36.0	135.6	216.9
	2526	155.5	42.6	157.0	237.6
	2527	186.6	52.7	180.4	257.1

ที่มา : คัดแปลงจากข้อมูล มูลค่าการใช้วัตถุดิบพืชในพืชต่าง ๆ ของบริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด อ้างถึงใน อุดล วรวิศิษฎ์ธำรง และสุปราณี อิมพิทักษ์, "การใช้วัตถุดิบพืชทางการเกษตรในปัจจุบันและอนาคต", หน้า 139.

หมายเหตุ พืชผัก ได้แก่ ผักชนิดต่าง ๆ ถั่ว หอม และกระเทียม  
 ไม้ผล ได้แก่ ส้ม สับปะรด องุ่น แตงโม และไม้ผลทั่วไป  
 พืชไร่ ได้แก่ อ้อย ยาสูบ ข้าวโพด ฝ้าย และมันสำปะหลัง

ตาราง ผ.5 สถิติจำนวนโรงงานจำแนกตามภาค ปี พ.ศ.2521-2526

ภาค	ปี 2521	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526
ภาคกลาง (เฉพาะ กทม.)	21,598 (12,954)	23,915 (14,337)	26,444 (15,982)	28,816 (17,470)	31,428 (19,269)	33,087 (19,981)
ภาคตะวันออก	3,360	3,810	3,981	4,164	4,369	4,619
ภาคเหนือ	9,707	10,885	11,868	12,537	13,394	14,366
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19,427	22,336	24,769	27,173	29,093	31,096
ภาคใต้	6,292	6,794	7,163	7,500	7,733	8,046
รวมทั้งประเทศ	60,384	67,740	74,225	80,190	86,017	91,214

ที่มา : กองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม, สถิติจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม  
ในแต่ละจังหวัด จำแนกตามประเภทใน พ.ร.บ. โรงงาน ปี พ.ศ. 2521-2526,  
หน้า 1-4.



ตาราง ผ.6 สถิติผู้ป่วยและเสียชีวิตจากการได้รับวัฏุมีพิษ (ซึ่งไม่รวมกรณีฆ่าตัวตาย)  
ทั่วประเทศ ระหว่างปี 2525-2527

ปีที่สำรวจ	จำนวนผู้ป่วย (คน)	จำนวนผู้เสียชีวิต (คน)
2522	1,835	18
2523	1,851	15
2524	2,170	17
2525	2,187	10
2526	2,353	17
2527	2,795	11

ที่มา : ข้อมูลจาก ฝ่ายรายงานและสถิติของระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข  
อ้างถึงใน อุดล วรวิศิษฎ์อำรง และสุปราณี อิมพิทักษ์, "การใช้วัฏุมีพิษทาง  
การเกษตรในปัจจุบันและอนาคต" หน้า 140.

ตาราง ผ.7 เปรียบเทียบความร้ายแรงของวัตถุมีพิษชนิดร้ายแรงและชนิดธรรมดา

ชนิด ทางเขาของพิษ	วัตถุมีพิษร้ายแรง	วัตถุมีพิษธรรมดา
โดยการกิน	หนูหรือสัตว์ทดลองชนิดอื่น ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร ซึ่งออกอาการมาแล้ว ประมาณ 24 ชั่วโมง จำนวนอย่างน้อยที่สุดเพศละ 10 ตัว กินวัตถุมีพิษหนึ่งครั้งในปริมาณ 50 มิลลิกรัม หรือต่ำกว่า ตำนาน้ำหนักสัตว์หนึ่ง กิโลกรัม ทำให้สัตว์ตายครั้งหนึ่ง หรือสูงกว่า	หนูหรือสัตว์ทดลองชนิดอื่นตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร ซึ่งออกอาการมาแล้วประมาณ 24 ชั่วโมง จำนวนอย่างน้อยที่สุดเพศละ 10 ตัว กินวัตถุมีพิษหนึ่งครั้ง หรือหลายครั้ง ภายในเวลา 24 ชั่วโมง ในปริมาณระหว่าง 50 ถึง 25,000 มิลลิกรัม ตำนาน้ำหนักหนึ่งกิโลกรัม ทำให้สัตว์ทดลองตายไปครั้งหนึ่ง ภายใน 14 วัน
โดยการหายใจ	หนูหรือสัตว์ทดลองชนิดอื่นตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร ทั้งสองเพศ จำนวนอย่างน้อยที่สุดเพศละ 10 ตัว หายใจติดต่อกันเป็นเวลา 4 ชั่วโมง อยู่ในบรรยากาศ ซึ่งมีผลหรือละอองของวัตถุมีพิษระเจ็ดกระจายอยู่ในอัตรา 100 ไมโครกรัมต่อหนึ่งลิตรของอากาศหรือต่ำกว่า หรือมีวัตถุมีพิษในรูปอื่น เช่น แก๊ส หรือไอ ในอัตรา 100 ส่วนต่อล้านส่วนของอากาศโดยปริมาตร หรือต่ำกว่า ทำให้สัตว์ทดลองตาย	หนูหรือสัตว์ทดลองชนิดอื่นตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรทั้งสองเพศ จำนวนอย่างน้อยที่สุดเพศละ 10 ตัว หายใจติดต่อกันเป็นเวลา 4 ชั่วโมง อยู่ในบรรยากาศซึ่งมีพิษหรือละอองของวัตถุมีพิษระเจ็ดกระจายอยู่ในอัตราระหว่าง 100 ถึง 100,000 ไมโครกรัมต่อหนึ่งลิตรของอากาศหรือมีวัตถุมีพิษในรูปอื่น เช่น แก๊ส หรือไอ ในอัตรา 100 ถึง 100,000

## ตาราง ผ.7 (ต่อ)

ชนิด ทางเข้าของพิษ	วัตถุพิษร้ายแรง	วัตถุพิษธรรมดา
โดยการซึมเข้า ทางผิวหนัง	เป็นจำนวนรอยละ 50 หรือสูงกว่า  วัตถุพิษในอัตรา 200 มิลลิกรัม หรือต่ำกว่า คือน้ำหนักตัวของ สัตว์ 1 กิโลกรัม ถูกตองกับ ผิวหนังเปลี่ยนแปลงของกระต่าย ขาวหรือสัตว์ทดลองอย่างอื่นตาม ที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร ทั้งสองเพศ จำนวนอย่างน้อยที่สุด 10 ตัว ทำให้สัตว์นั้นตายเป็น จำนวนรอยละ 50 หรือสูงกว่า	ส่วนคอลานส่วน ของอากาศ โดยปริมาตร ทำให้สัตว์ ทดลองตายเป็นจำนวนรอยละ 50 หรือสูงกว่า  วัตถุพิษ ในอัตราระหว่าง 200 ถึง 100,000 มิลลิกรัม คือน้ำหนักตัวของสัตว์หนึ่ง กิโลกรัม ถูกตองกับผิวหนังอัน เปลี่ยนแปลงของกระต่ายขาว หรือสัตว์ทดลองอย่างอื่น ตาม ที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร ทั้งสองเพศจำนวนอย่างน้อย ที่สุด 10 ตัว ทำให้กระต่าย ขาวหรือสัตว์ทดลองตายเป็น จำนวนรอยละ 50 หรือสูงกว่า

ที่มา : ปกรณ์ สุเมธานุรักษ์กุล และโกมล ศิวะบวร, สารฆ่าแมลงกับพิษภัย  
ต่อสุขภาพ พิมพ์ครั้งที่ 2 2526. (อัครสำเนา), หน้า 70-72.

ตาราง ผ.8 แสดงค่าเปรียบเทียบความเป็นพิษ ทางปาก ทางหายใจ ทางผิวหนัง  
และความเป็นพิษต่อมนุษย์

ระดับความ เป็นพิษ	LD <sub>50</sub> ทางปาก (พีพีเอ็ม)	LD <sub>50</sub> ทางหายใจ (พีพีเอ็ม)	LD <sub>50</sub> ทางผิวหนัง (พีพีเอ็ม)	ค่า LD <sub>50</sub> ของมนุษย์ โดยเฉลี่ย
พิษร้ายแรงยิ่ง	< 5	< 10	< 5	< 50 มก.
พิษร้ายแรง	5-50	10-100	5-50	0.1-5 กรัม
พิษปานกลาง	50-500	100-1,000	50-350	5-50 กรัม
พิษน้อย	500-5,000	1,000-10,000	350-3,000	50-250 กรัม
พิษน้อยมาก	5,000-15,000	10,000-100,000	3,000-25,000	250-750 กรัม
ไม่มีพิษ	15,000 <sup>+</sup>	100,000 <sup>+</sup>	25,000 <sup>+</sup>	750 <sup>+</sup> กรัม

ที่มา : ปกรณ์ สุเมธานุรักษ์กุล และโกมล ศิวะบวร, สารพิษฆ่าแมลง  
กับพิษภัยต่อสุขภาพ พิมพ์ครั้งที่ 2 2526. (อัครสำเนาะ), หน้า 69.



ภาคผนวก ข.

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข  
กระทรวงอุตสาหกรรม ที่น่าสนใจซึ่งออกโดยอาศัย  
อำนาจตาม พ.ร.บ. วัตถุมีพิษ พ.ศ. 2510

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง  
กำหนดวิธีการขนส่ง การเก็บรักษา การทำลายวัตถุมีพิษ หรือการปฏิบัติกับภาชนะบรรจุซึ่ง  
วัตถุมีพิษ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2525

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 (3) และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติ  
วัตถุมีพิษ พ.ศ. 2510 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง  
สาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ผู้ใดรับอนุญาตนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร นำหรือส่งออกนอก  
ราชอาณาจักร นำผ่าน ผลิตเพื่อการค้า ขายหรือมีไว้เพื่อขาย ใช้อรับจ้าง และผู้ใช้วัตถุมีพิษ  
ทำการขนส่งโดยวิธีการดังนี้

(1) การขนส่งวัตถุมีพิษต้องขนส่งโดยยานพาหนะที่ประสงค์จะบรรทุกวัตถุมีพิษ  
เพียงอย่างเดียว หากจำเป็นต้องบรรทุกสิ่งอื่นในยานพาหนะนั้น ต้องแยกวัตถุมีพิษไว้ส่วนหนึ่ง  
ต่างหาก โดยให้มีสิ่งหุ้มห่อวัตถุมีพิษนั้นอีกชั้นหนึ่งเพื่อป้องกันมิให้วัตถุมีพิษรั่วไหล แม้ว่าจะแตก  
หรือชำรุดในระหว่างขนส่ง

(2) เมื่อมีการว่าจ้างให้ผู้ประกอบกิจการรับจ้างขนส่งสินค้า ทำการขนส่ง  
วัตถุมีพิษ ผู้ว่าจ้างต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามเงื่อนไขของการว่าจ้างเกี่ยวกับ  
อันตรายอันจะเกิดขึ้นได้ในระหว่างขนส่ง โดยมีข้อกำหนดห้ามมิให้นำภาชนะบรรจุแตก  
ฉีกขาด บุปสลาย จนมีวัตถุมีพิษซึมรั่วไหลออกมาอันเนื่องจากการวางซ้อนหรือทับกันหลายชั้น

(3) ให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งสินค้าออกใบรับจ้างให้กับผู้ว่าจ้างขนส่งวัตถุมีพิษ

(4) ให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งสินค้าแจ้งทันทีกับผู้ว่าจ้างขนส่งวัตถุมีพิษเมื่อเกิด  
อุบัติเหตุในระหว่างขนส่ง

(5) จัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัย โดยมีคำเตือนเป็นอักษรภาษาไทย สีส้มหรือสีแดงว่า "วัตถุมีพิษ" ที่สิ่งหุ้มห่อวัตถุมีพิษ และมีเครื่องหมายหัวกระโหลกกับกระดูกไขว้ สีส้มหรือสีแดงขนาดใหญ่เห็นเด่นชัด ติดข้างยานพาหนะทั้งสองด้าน เมื่ออาจทำได้ให้เขียนหรือพิมพ์อยู่ภายนอกภาชนะบรรจุหีบห่อ หรือบนยานพาหนะที่ขนส่งทั้งคันรถ เพื่อให้ทราบว่าวัตถุมีพิษ อยู่ภายใน อยู่ในระหว่างการขนส่ง โยกย้ายไปยังสถานที่อีกแห่งหนึ่ง

ข้อ 2 ให้ผู้ได้รับอนุญาตหรือผู้ใช้วัตถุมีพิษตามข้อ 1 ทำการเก็บรักษาวัตถุมีพิษ โดยจัดให้มีสถานที่เก็บรักษาวัตถุมีพิษที่ปลอดภัยแก่ประชาชน โดยทำแบบแปลน หรือแผนผังของ สถานที่เก็บรักษาวัตถุมีพิษ พร้อมทั้งแสดงบริเวณใกล้เคียงนำเสนอต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่ก่อสร้าง สถานที่เก็บรักษาวัตถุมีพิษขึ้นใหม่ เพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะได้ทำการตรวจสอบ หากปรากฏว่าสถานที่นั้นไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน ก็จะได้มีคำสั่งให้ตัดแปลงแก้ไข หรือซ่อมแซมภายในเวลาที่กำหนดโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ. 2510

ข้อ 3 ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ใช้วัตถุมีพิษตามข้อ 1 ทำการทำลายและปฏิบัติกับ ภาชนะบรรจุวัตถุมีพิษที่ใช้แล้วดังนี้

(1) การทำลายและปฏิบัติกับภาชนะบรรจุวัตถุมีพิษรวมทั้งเศษเหลือของวัตถุมีพิษ นั้น ห้ามมิให้มีการทำลายวัตถุมีพิษในบริเวณที่มีการเลี้ยงสัตว์ บริเวณแหล่งชุมชน แหล่งน้ำ สาธารณะหรือบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งดังกล่าว อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินอื่น หรืออนามัยของบุคคล

(2) การทำลายวัตถุมีพิษให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในทาง วิชาการ

(3) ห้ามมิให้นำเอาภาชนะบรรจุที่ใช้บรรจุวัตถุมีพิษแล้ว ไปใช้ในกิจการอื่น

(4) ภาชนะบรรจุวัตถุมีพิษที่ไม่ต้องการใช้ ให้ทำลายในวิธีที่เหมาะสม

(5) ต้องแยกสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วซึ่งมีวัตถุมีพิษปนอยู่ด้วยไว้ในที่รองรับ

ทางหาก

(6) ห้ามนำไปทิ้งกับขยะทั่วไป ต้องมีวิธีทำลายสิ่งดังกล่าวโดยเฉพาะ เพื่อรักษาความปลอดภัย

(7) ต้องมีระบบกำจัดวัชพืชที่เป็นเศษเหลืออยู่ในน้ำทิ้ง ของสถานที่ผลิต กอนระบายน้ำนั้นทิ้ง ออกจากสถานที่ดังกล่าว โดยป้องกันมิให้เกิดอันตรายหรือก่อความเดือด รอนรำคาญต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงหรือบริเวณที่น้ำทิ้งไหลผ่าน

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 กรกฎาคม 2525

ชวน หลีกภัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส. พริ้งพวงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

พลตรี ชชาติชาย ชุณหะวัณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(99 ร.จ.4191 ตอนที่ 153 [แผนกราชกิจจานุเบกษา] ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2525).

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดวิธีการผลิต การใช้วัชพืช (ฉบับที่ 1)

พ.ศ. 2525

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 (3) และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติ วัชพืช พ.ศ. 2510 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัชพืชเพื่อการค้าปฏิบัติเกี่ยวกับสถานที่ผลิตดังนี้

(1) ที่ตั้ง ต้องอยู่ในทำเลที่เหมาะสมต้องตั้งอยู่ห่างจากโรงงานผลิตอาหาร หรือยาโรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล ที่อยู่อาศัยหนาแน่น และห่างจากแม่น้ำลำคลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะอย่างน้อย 100 เมตร ไม่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่ อนามัยบุคคล จะต้องเสนอแบบแปลนแผนผังโรงงานและแผนที่สังเขปแสดงอาณาบริเวณใกล้เคียง

ของโรงงาน เพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ต่อไป

- (2) อาคารผลิตวัตถุดิบพืช จะต้องเป็นอาคารเอกเทศมั่นคงแข็งแรงสำหรับผลิตวัตถุดิบพืชโดยเฉพาะ มีขนาดใหญ่ เหมาะสมกับการผลิต มีพื้นที่เพียงพอในการผลิตและเก็บวัตถุดิบพืช สิ่งของอื่นที่จำเป็นในการผลิต
- (3) ภายในอาคารผลิตวัตถุดิบพืชแบ่งแยกเป็นสัดส่วนในการผลิตวัตถุดิบพืชแต่ละชนิด เพื่อป้องกันการปะปนอันอาจเกิดกับวัตถุดิบพืชที่ผลิตขึ้น
- (4) พื้นของอาคารผลิตวัตถุดิบพืชต้องราบเรียบมีคุณสมบัติไม่ดูดซึมน้ำ สารเคมีใด ๆ
- (5) จัดให้มีระบบป้องกันกำจัดกลิ่น ละออง ไรระเหยและส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ของวัตถุดิบพืช โดยมีปล่องระบายอากาศภายนอก ส่วนสูงได้สัดส่วน กลิ่นสารเคมีต้องไม่ไปกระทบกระเทือนผู้อยู่ใกล้เคียง และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลและทรัพย์สิน
- (6) จัดให้มีการทำลายเศษเหลือของวัตถุดิบพืช บอเก็บเศษเหลือวัตถุดิบพืช น้ำที่ใช้ทำความสะอาดพื้น เครื่องมือบางชนิด ภาชนะบรรจุ จะต้องไม่ไหลลงทางระบายน้ำสาธารณะหรือที่อื่นจะต้องจัดทำบ่อปิดเก็บน้ำเสีย และสะดวกที่จะเติมสารเคมีเพื่อทำลายพิษของวัตถุดิบพืชให้หมดฤทธิ์หรือมีปริมาณสารพิษอยู่ในระดับปลอดภัยเสียก่อนจึงถ่ายเข้าบ่อซึมลงดิน
- (7) จัดให้มีสถานที่เก็บวัตถุดิบพืช ซึ่งมีขนาดเหมาะสมตามชนิดและปริมาณของวัตถุดิบพืช เป็นอาคารที่มีลักษณะง่ายแก่การรักษาและทำความสะอาดสะดวกแก่การขนย้ายเข้าออกอาคารของวัตถุดิบพืช
- (8) แบ่งแยกบริเวณที่เก็บวัตถุดิบพืชแต่ละชนิดออกจากกันเป็นสัดส่วน
- (9) วัตถุดิบพืชต้องแยกเก็บไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก เพื่อป้องกันการผิดพลาดปนเปื้อนซึ่งวัตถุดิบพืชที่บรรจุภายในภาชนะรั่วไหลหรือระเหยออกมา อันอาจเป็นอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืชหรือทรัพย์สิน ๆ ได้
- (10) ต้องเก็บวัตถุดิบพืชประเภทติดไฟได้ง่ายไว้ในห้องป้องกันไฟ ซึ่งจัดสร้างขึ้นไว้เป็นพิเศษ
- (11) จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอในบริเวณที่เก็บวัตถุดิบพืช เพื่อสะดวกในการขนย้ายและป้องกันความผิดพลาด



(12) จัดให้มีการระบายอากาศเพียงพอและเหมาะสม พร้อมทั้งมีระบบกำจัด หรือดูดกลิ่นฝุ่นละออง ไอระเหยของวัตถุมีพิษอยู่ในระดับปลอดภัย

ข้อ 2 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุมีพิษเพื่อการค้าปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์การผลิตดังนี้

(1) เหมาะสมกับการผลิตวัตถุมีพิษแต่ละประเภท อุปกรณ์การผลิตปิดมิดชิดป้องกันการรั่วไหล ไอระเหย เพื่อมิให้ผู้ปฏิบัติงานสัมผัสโดยตรง

(2) ต้องติดตั้งเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตที่เหมาะสม สะดวกต่อการปฏิบัติงานและทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องอยู่ในสภาพเรียบร้อยพร้อมที่จะใช้ปฏิบัติงานได้ทันที

(3) ต้องทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ หลังจากปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษแต่ละชนิดเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันการปนเปื้อนหรือเกิดปฏิกิริยาทางเคมี เมื่อจะผลิตวัตถุมีพิษอื่นต่อไป

(4) จัดให้มีป้ายแสดงชื่อวัตถุมีพิษที่อุปกรณ์การผลิตในขณะที่ปฏิบัติงาน

(5) ภาชนะบรรจุวัตถุมีพิษต้องมั่นคงแข็งแรง ไม่รั่วไหล สะดวกต่อการขนย้าย ไม่ชำรุดเสียหายแตกหักหรือบอบสลายได้ง่าย และไม่มีปฏิกิริยาทางเคมีกับวัตถุมีพิษที่บรรจุอยู่ภายใน

(6) ต้องมีภาชนะหรือถังสำหรับผสมปรุงแต่งหรือแบ่งบรรจุวัตถุมีพิษขนาดเหมาะสมของกิจการในการทำ ผสม แปรสภาพ ปรุงแต่งวัตถุมีพิษแต่ละครั้ง

(7) ภาชนะหรือถังที่ใช้ทำ ผสม แปรสภาพ ปรุงแต่งจะต้องไม่เกิดปฏิกิริยาทางเคมีกับวัตถุมีพิษทุกชนิด

(8) ต้องมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพิ่มเติมที่เหมาะสมกับสภาพการผลิต หรือการสังเคราะห์วัตถุมีพิษชนิดนั้น

ข้อ 3 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุมีพิษเพื่อการค้าจัดให้มีรายงานบันทึกการผลิตวัตถุมีพิษแต่ละครั้งของแต่ละชนิด ซึ่งแสดงปริมาณการผลิตและพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจ

สอบได้ และให้มีการตรวจสอบภาชนะที่ใช้บรรจุวัตถุดิบโดยคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุดเสียหายแตกหักหรือบอบสลายได้ง่าย และปิดมิดชิด เพื่อป้องกันมิให้วัตถุดิบซึ่งบรรจุ อยู่ในรั้วไหลหรือระเหยออกมามากเกินไป

ข้อ 4 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุดิบเพื่อการค้ำจืดให้มี

- (1) การตรวจสอบอัตราส่วนความเข้มข้นของสารออกฤทธิ์ที่ผสมแล้วหรือที่จะผลิตให้ถูกต้องก่อนบรรจุลงภาชนะ
- (2) ที่สำหรับใช้ผสมหรือผลิต และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยเก็บรักษาไว้ในอาคารที่ปิดมิดชิดซึ่งป้องกันความชื้น ความพร้อมและแสงแดดได้ดี
- (3) การตรวจสอบวิธีการบรรจุ ทดสอบทางกายภาพของภาชนะบรรจุหลังจากที่บรรจุวัตถุดิบแล้ว ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย ไม่มีรอยเปราะเป็นรั้วไหลออกมามากเกินไป
- (4) การตรวจสอบฉลากที่จะปิดบนภาชนะบรรจุวัตถุดิบให้ถูกต้องตรงตามชนิดของวัตถุดิบที่ผลิต เพื่อป้องกันการสับสนและผิดพลาดอันอาจเกิดขึ้นได้ในขณะปฏิบัติงาน โดยให้เป็นไปตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุดิบ พ.ศ. 2510

ข้อ 5 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุดิบเพื่อการค้ำจืดภายนอกหีบ ซึ่งบรรจุวัตถุดิบต้องมีฉลากขนาดใหญ่พอสมควร มีข้อความเป็นภาษาไทย พิมพ์ด้วยสีดำหรือสีแดงว่า "วัตถุดิบ" มีเครื่องหมายหัวกระโหลกกับกระดูกไขว้ขนาดใหญ่และข้อความเป็นภาษาไทยบอกชื่อสามัญของวัตถุดิบ ปริมาณของสารออกฤทธิ์หรืออัตราส่วนของสารออกฤทธิ์ที่ใช้ผสมอยู่ในวัตถุใด ๆ และคำเตือน เช่น ห้ามโยน ห้ามใช้ข้อลับ เครื่องหมายและตัวอักษรดังกล่าวต้องเห็นเด่นชัด

ข้อ 6 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุดิบเพื่อการค้ำจืดสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ โดย

- (1) จัดทำแผ่นป้ายคำว่า "วัตถุดิบ" ด้วยอักษรสีแดง ขนาดส่วนสูงไม่น้อยกว่า 6 ซม. บนพื้นสีขาวซึ่งมีขนาด 2 x 40 ตร. ซม. ติดหรือแขวนไว้ให้เห็นเด่นชัดที่ทางเข้าอาคารผลิตวัตถุดิบ

(2) จัดทำแผนป้ายคำเตือนถึงอันตรายที่เกิดจากวัตถุมีพิษ มีข้อความรายละเอียดอาการเกิดพิษ การแก้ไขเบื้องต้นของวัตถุมีพิษที่ผลิตติดตั้งไว้ ณ จุดปฏิบัติงาน

(3) จัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) เสื้อผ้าชุดปฏิบัติงาน

(ข) ถุงมือ รองเท้า

(ค) หน้ากากตามชนิดของวัตถุมีพิษ

(ง) ควรมีผ้ากันเปื้อน ในกรณีที่เกิดวัตถุมีพิษชนิดที่เป็นของเหลว

(จ) สวมหมวกในกรณีที่เกิดวัตถุมีพิษชนิดผง

(4) แผนป้าย "ห้ามสูบบุหรี่หรือรับประทานอาหาร" ในบริเวณปฏิบัติงาน

(5) อุปกรณ์ตรวจการรั่วไหลของแก๊ส ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินอื่น ที่เกิดจากการผลิตวัตถุมีพิษ

(6) จัดให้มีห้องผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดสำหรับปฏิบัติงาน และห้องอาบน้ำทำความสะอาดร่างกายหรือวัสดุและอุปกรณ์สำหรับคนงานตามความจำเป็นและเหมาะสม

(7) จัดให้มีแสงสว่าง การระบายอากาศภายในอาคารเพียงพอสะดวกและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คนงาน

(8) เมื่อเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานหรือสงสัยว่าจะมีการรั่วไหลของวัตถุมีพิษ ต้องหยุดปฏิบัติงานทันที แจ้งให้ผู้ควบคุมงานทราบเพื่อหาทางแก้ไขมิชักช้า

(9) อบรมชี้แจงแนะนำผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจถึงอันตรายอันอาจเกิดขึ้นได้ ในขณะปฏิบัติงาน วิธีระมัดระวังป้องกันอันตรายและการแก้ไข

(10) ให้มีการตรวจสุขภาพและบันทึกการตรวจของพนักงานปีละ 1 ครั้ง ให้มีการสับเปลี่ยนหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันวัตถุมีพิษสะสมอยู่ในร่างกายจนถึงระดับอันตราย โดยเฉพาะสำหรับโรงงานที่ผลิตวัตถุมีพิษที่มีสารประกอบพอสฟอรัส ต้องตรวจวิเคราะห์หาระดับซีรั่มโคเลสเตอรอล

(11) จัดให้คนงานล้างมือ ล้างหน้า ด้วยน้ำและสบู่ก่อนรับประทานอาหาร ดื่มน้ำ หรือสูบบุหรี่

(12) จัดหาสถานที่รับประทานอาหาร คัดน้ำ สุกสุกหรือให้แกคนงาน แยกเป็นสัดส่วนต่างหากจากสถานที่ปฏิบัติงาน

(13) จัดให้มีเครื่องมือดับเพลิงให้เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อใช้ป้องกันอัคคีภัยภายในอาคารผลิต

ข้อ 7 ให้ผู้รับอนุญาตให้ใช้รับจ้างซึ่งวัตถุมีพิษปฏิบัติดังนี้

(1) จัดให้มีเครื่องป้องกันพิษต่อระบบหายใจหรืออุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากวัตถุมีพิษประจำตัว ผู้ปฏิบัติงาน ลูกจ้าง หรือคนงานของผู้ที่ได้รับอนุญาต โดยแยกเก็บไว้ต่างหากคนละห้องกับที่เก็บวัตถุมีพิษ

(2) จัดให้มีเครื่องแต่งกายสำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานใช้ผลัดเปลี่ยนในระหว่างที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ

(3) จัดให้มีชุดปฐมพยาบาลพร้อมทั้งคำแนะนำวิธีปฐมพยาบาลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในกรณีเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะได้ใช้ทันที

(4) จัดให้จ้างลูกจ้างที่ใช้ทำการในการป้องกันหรือกำจัดโรคหรือศัตรูพืชมีการตรวจสอบสุขภาพของลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานทุกคน โดยแพทย์แผนปัจจุบันชั้น 1 อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันการอันตรายจากการที่มีวัตถุมีพิษสะสมอยู่ในร่างกาย

(5) จัดให้มีการปฏิบัติตามข้อความของฉลากด้วยความระมัดระวัง มิให้เกิดเป็นอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินอื่น ๆ

(6) จัดห้ามมิให้มีการนำภาชนะที่ใช้บรรจุวัตถุมีพิษแล้วไปใช้ในกิจการอื่นหรือทำลายภาชนะนั้นเสียทันทีเมื่อใช้วัตถุมีพิษหมดแล้ว

(7) จัดให้มีการนำวัตถุมีพิษที่จะนำมาใช้แยกเก็บเป็นสัดส่วนเพื่อสะดวกในการขนย้ายเข้าหรือขนย้ายออกจากอาคาร และป้ายชื่อระบุให้เห็นชัดเจน

(8) จัดให้มีการใช้ภาชนะหรือเครื่องมือที่จะใช้เพื่อแบ่งวัตถุมีพิษออกจากภาชนะบรรจุไปบรรจุในภาชนะบรรจุอื่นอย่างเหมาะสมกับชนิดของวัตถุมีพิษที่นำมาใช้ และต้องเป็นภาชนะหรือเครื่องมือที่ให้ความปลอดภัยในการใช้ตามหลักวิชาการด้วย



(9) จัดให้ดูแลรักษามีใหม่มีการรั่วไหลของวัตถุมีพิษออกจากเครื่องจักรที่ใช้ งานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมีพิษ

(10) จัดให้ทำความสะอาดเครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับวัตถุมีพิษ ก่อนใช้งานกับวัตถุมีพิษอย่างอื่นทุกครั้ง เพื่อป้องกันการปนเปื้อนหรือการเกิดปฏิกิริยาเคมี

(11) จัดให้ตรวจสอบดูแลรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย

(12) จัดมีป้ายหรือเครื่องหมายระบุชนิดของวัตถุมีพิษติดให้เห็นชัดเจนไว้ที่ภาชนะ ที่ใช้ประจำกับวัตถุมีพิษชนิดนั้น

(13) จัดทำบันทึกรายงานการใช้วัตถุมีพิษ แสดงการรับการใช้วัตถุมีพิษแต่ละครั้ง และปริมาณที่เหลือเก็บอยู่ในปัจจุบันพร้อมที่จะแสดงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกขอตรวจสอบ

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันพ้นกำหนดหกสิบวัน นับจากวันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 กรกฎาคม 2525

ชวน หลีกภัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(99 ร.จ. 4182 ตอนที่ 153 [แผนกราชกิจจาฯ] ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2525)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 35) พ.ศ.2525 เรื่อง กำหนดวิธีการผลิต การใช้ วัตถุมีพิษ ตามพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ.2510

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 (3) แห่งพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ.2510 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุมีพิษเพื่อการค้าขายปฏิบัติเกี่ยวกับสถานที่ผลิตดังนี้

(1) ที่ตั้ง ต้องอยู่ในทำเลที่เหมาะสมต้องตั้งอยู่ห่างจากโรงงานผลิตอาหาร หรือยา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล ที่อยู่อาศัยหนาแน่นและห่างจากแม่น้ำลำคลอง

หรือแหล่งน้ำสาธารณะอย่างน้อย 100 เมตร ไม่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ซึ่งอาจเป็นอันตราย แก่อนามัยบุคคลจะต้อง เสนอแบบแปลนแผนผังโรงงานและแผนที่สังเขปแสดงอาณาบริเวณ โกลเคียงของโรงงาน เพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ต่อไป

(2) อาคารผลิตวัตถุดิบพืช จะต้องเป็นอาคารเอกเทศมั่นคงแข็งแรงสำหรับ ผลิตวัตถุดิบพืชโดยเฉพาะมีขนาดใหญ่ เหมาะสมกับการผลิต มีพื้นที่เพียงพอในการผลิตและเก็บ วัตถุดิบพืช สิ่งของอื่นที่จำเป็นในการผลิต

(3) ภายในอาคารผลิตวัตถุดิบพืชแบ่งแยกเป็นสัดส่วนในการผลิตวัตถุดิบพืชแต่ละ ชนิดเพื่อป้องกันการปะปนอันอาจเกิดขึ้นกับวัตถุดิบพืชที่ผลิตขึ้น

(4) พื้นของอาคารผลิตวัตถุดิบพืชต้องราบ เรียบมีคุณสมบัติไม่ดูดซึ่มสาร เคมีใด ๆ

(5) จัดให้มีระบบป้องกันกำจัดกลิ่น ละออง ไรระเหย และส่วนประกอบผลิตภัณฑ์ ของวัตถุดิบพืช โดยมีปล่องระบายอากาศออกภายนอก ส่วนสูงได้สัดส่วน กลิ่นสารเคมีต้องไม่ ไปกระทบกระเทือนผู้ใกล้เคียง และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลและทรัพย์สิน

(6) จัดให้มีการทำลายเศษเหลือของวัตถุดิบพืช บอเก็บเศษเหลือวัตถุดิบพืช น้ำที่ ใช้ทำความสะอาดพื้น เครื่องมือบางชนิด ภาชนะบรรจุ จะต้องไม่ไหลลงทางระบายน้ำสาธารณะ หรือที่อื่นจะต้องจัดทำบ่อปิดเก็บน้ำเสียและสะดวกที่จะเติมสาร เคมีเพื่อทำลายพิษของวัตถุดิบพืชให้หมดฤทธิ์ หรือมีปริมาณสารพิษอยู่ในระดับปลอดภัยเสียก่อนจึงถ่ายเข้าบ่อซึมลงดิน

(7) จัดให้มีสถานที่เก็บวัตถุดิบพืช ซึ่งมีขนาดเหมาะสมตามชนิดและปริมาณของ วัตถุดิบพืช เป็นอาคารที่มีลักษณะง่ายแก่การรักษาและทำความสะอาด สะดวกแก่การขนย้ายเข้า ออก อาคารของสถานที่เก็บวัตถุดิบพืชห้ามเก็บวัตถุดิบอื่นที่มีใช้วัตถุดิบพืชที่ใช้ในทางสาธารณสุขโดย เด็ดขาด

(8) แบ่งแยกบริเวณที่เก็บวัตถุดิบพืชแต่ละชนิดออกจากกันเป็นสัดส่วน

(9) วัตถุดิบพืชต้องแยกเก็บไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก เพื่อป้องกันการผิดพลาด ปนเปื้อนซึ่งวัตถุดิบพืชที่บรรจุภายในภาชนะรั่วไหลหรือระเหยออกมาอันอาจ เป็นอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินอื่น ๆ ได้

- (10) ต้องเก็บวัตถุมีพิษประเภทติดไฟได้ง่ายไว้ในห้องกันไฟซึ่งจัดสร้างขึ้นไว้เป็นพิเศษ
- (11) จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอแก่การทำงานได้ทั่วถึง เช่นในบริเวณที่เก็บวัตถุมีพิษ เพื่อสะดวกในการขนย้ายและป้องกันความผิดพลาด
- (12) จัดให้มีการระบายอากาศเพียงพอและเหมาะสม พร้อมทั้งมีระบบกำจัดหรือดูดกลิ่นฝุ่นละออง ไอระเหยของวัตถุมีพิษจนอยู่ในระดับปลอดภัย
- (13) จัดให้มีเครื่องปฐมพยาบาลและยาที่จำเป็น
- (14) จัดให้มีทางออกฉุกเฉินพอเพียงกับจำนวนคนงาน
- (15) จัดให้มีการป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายอันอาจเกิดจากเครื่องจักรหรือเครื่องมือ โดยจัดให้มีรั้ว เครื่องกั้น ป้ายคำเตือน หรือเครื่องป้องกันอย่างอื่น ๆ เพื่อความปลอดภัย
- (16) ต้องเก็บและจัดวางวัตถุมีพิษหรือสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่เกะกะกีดขวางทางเดินหรือการปฏิบัติงานอันอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้
- (17) ต้องรักษาโรงงานให้สะอาดปราศจากสิ่งสกปรกอยู่เสมอและจัดให้มีที่รองรับหรือกำจัดสิ่งสกปรกตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น วัสดุที่ไม่ใช่แล้วซึ่งมีวัตถุมีพิษปนอยู่ด้วยหรือสาลี ฝ้าย หรือเศษผ้าที่เป็นวัตถุไวไฟควรไว้ที่รองรับที่มีฝาปิดมิดชิด เป็นต้น
- ข้อ 2 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุมีพิษเพื่อการค้าขายปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์การผลิต ดังนี้
- (1) เหมาะสมกับการผลิตวัตถุมีพิษแต่ละประเภท อุปกรณ์การผลิตปิดมิดชิดป้องกันการรั่วไหล ไอระเหย เพื่อมิให้ผู้ปฏิบัติงานสัมผัสโดยตรง
  - (2) ต้องติดตั้งเครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิตที่เหมาะสมสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องอยู่ในสภาพเรียบร้อยพร้อมที่จะใช้ปฏิบัติงานได้ทันที

(3) ในกรณีที่มีการผลิตวัตถุมีพิษหลายประเภท จะต้องแยกถังผสมและท่อต่อไปสู่เครื่องบรรจุสำหรับวัตถุมีพิษที่ใช้ทางสาธารณสุขออกมาโดยเฉพาะ ไม่ให้ปะปนวัตถุมีพิษทางการเกษตรหรือผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น

สำหรับการใช้ถังผสมร่วมกันให้กระทำได้ในกรณีที่ผลิตวัตถุมีพิษที่ใช้ทางสาธารณสุขซึ่งอยู่ในกลุ่มเดียวกันเมื่อจำแนกตามระดับค่าความเป็นพิษของสารออกฤทธิ์แต่ละผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ วัตถุมีพิษที่มีค่าความเป็นพิษ ( $LD_{50}$ ) โดยทางปากของหนู ตั้งแต่ 100 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ของน้ำหนักตัวลงมา

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ วัตถุมีพิษที่มีค่าความเป็นพิษ ( $LD_{50}$ ) โดยทางปากของหนู ตั้งแต่ 100 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ถึง 500 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ของน้ำหนักตัว

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ วัตถุมีพิษที่มีค่าความเป็นพิษ ( $LD_{50}$ ) โดยทางปากของหนู ตั้งแต่ 500 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ของน้ำหนักตัวขึ้นไป

(4) ต้องทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ หลังจากปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษแต่ละชนิดเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันการปนเปื้อนหรือเกิดปฏิกิริยาทางเคมีเมื่อจะผลิตวัตถุมีพิษอันต่อไป

(5) จัดให้มีป้ายแสดงชื่อวัตถุมีพิษที่อุปกรณ์การผลิตในขณะที่ปฏิบัติงาน

(6) ต้องมีภาชนะหรือถังสำหรับผสมปรุงแต่งหรือแบ่งบรรจุวัตถุมีพิษขนาดเหมาะสมของกิจการในการทำ ผสม แปรสภาพ ปรุงแต่งวัตถุมีพิษแต่ละครั้ง

ประเภทแบ่งบรรจุ

- ต้องมีเครื่องบรรจุชนิดอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติ
- หรือต้องมีเครื่องปิดฝาภาชนะบรรจุทุกชนิด

(7) ภาชนะหรือถังที่ใช้ทำ ผสม แปรสภาพ ปรุงแต่ง จะต้องไม่เกิดปฏิกิริยาทางเคมีกับวัตถุมีพิษชนิดนั้น

(8) ต้องมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพิ่มเติมที่เหมาะสมกับสภาพการผลิตหรือการสังเคราะห์วัตถุมีพิษชนิดนั้น



(9) ภาชนะบรรจุวัตถุดิบพืชต้องมั่นคงแข็งแรงไม่รั่วไหล สะดวกต่อการขนย้าย ไม่ชำรุดเสียหายแตกหักหรือบอบสลายได้ง่าย และไม่มีปฏิกิริยาทางเคมีกับวัตถุดิบพืชที่บรรจุอยู่ภายใน

(10) อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับผสมหรือผลิต และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปนั้นให้เก็บรักษาไว้ในอาคารที่ปิดมิดชิด ซึ่งป้องกันความชื้น ความร้อนและแสงแดดได้ดี

ข้อ 3 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุดิบพืชเพื่อการค้าขาย จัดให้มีรายงานบันทึกการผลิตวัตถุดิบพืชแต่ละครั้งของแต่ละชนิด ซึ่งแสดงปริมาณการผลิตและพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ และต้องมีการตรวจสอบภาชนะที่ใช้บรรจุวัตถุดิบพืช โดยคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุดเสียหายแตกหักหรือบอบสลายได้ง่ายและปิดมิดชิด เพื่อป้องกันมิให้วัตถุดิบพืชซึ่งบรรจุอยู่ภายในรั่วไหลหรือระเหยออกมาภายนอกได้

ข้อ 4 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุดิบพืชเพื่อการค้าขายจัดให้มี

(1) การตรวจสอบอัตราส่วนความเข้มข้นของสารออกฤทธิ์ที่ผสมแล้วหรือที่จะผลิตให้ถูกต้องก่อนบรรจุภาชนะ

(2) การตรวจสอบวิธีการบรรจุ ทดสอบทางกายภาพของภาชนะบรรจุหลังจากที่บรรจุวัตถุดิบพืชแล้ว ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยไม่มีรอยเปราะเป็นรูรั่วไหลออกมาภายนอก

(3) การตรวจสอบฉลากที่จะปิดบนภาชนะบรรจุวัตถุดิบพืชให้ถูกต้องตรงตามชนิดของวัตถุดิบพืชที่ผลิต เพื่อป้องกันการสับสนและผิดพลาดอันอาจเกิดขึ้นได้ในขณะปฏิบัติงาน โดยให้เป็นไปตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุพิษ พ.ศ. 2510

ข้อ 5 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุดิบพืชเพื่อการค้าขายจัดให้ภายนอกหีบซึ่งบรรจุวัตถุดิบพืชต้องมีฉลากขนาดใหญ่พอสมควร มีข้อความเป็นภาษาไทย พิมพ์ด้วยสีดำหรือสีแดงว่า "วัตถุดิบพืช" มีเครื่องหมายหัวกระโหลกกับกระดูกไขว้ขนาดใหญ่และข้อความ เป็นภาษาไทยบอกชื่อสามัญของวัตถุดิบพืช ปริมาณของสารออกฤทธิ์หรืออัตราส่วนของสารออกฤทธิ์ที่ใช้ผสมอยู่ในผลิตภัณฑ์ และคำเตือน เช่น ห้ามโยน ห้ามใช้ขอสับ เครื่องหมายและตัวอักษรดังกล่าวต้องเห็นเด่นชัด



ขอ 6 ให้ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุมีพิษเพื่อการค้าขายจัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานที่โดย

- (1) จัดทำแผ่นป้ายคำว่า "วัตถุมีพิษ" ด้วยอักษรสีแดง ขนาดส่วนสูงไม่น้อยกว่า 6 เซนติเมตร บนพื้นสีขาวซึ่งมีขนาด 20 × 40 ตารางเซนติเมตร ติดหรือแขวนไว้ให้เห็นเด่นชัดที่ทางเข้าอาคารผลิตวัตถุมีพิษ
- (2) จัดทำแผ่นป้ายคำเตือนถึงอันตรายที่เกิดจากวัตถุมีพิษ มีข้อความรายละเอียดอาการเกิดพิษ การแก้ไขเบื้องต้นของวัตถุมีพิษที่ผลิตติดตั้งไว้ ณ จุดที่ปฏิบัติงาน
- (3) จัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานดังนี้
  - (ก) เสื้อผ้าชุดปฏิบัติงาน
  - (ข) ถุงมือ รองเท้า
  - (ค) หน้ากากตามชนิดของวัตถุมีพิษ
  - (ง) ควรมีผ้ากันเปื้อน ในกรณีผลิตวัตถุมีพิษชนิดที่เป็นของเหลว
  - (จ) สวมหมวกในกรณีผลิตวัตถุมีพิษชนิดผง
- (4) แผ่นป้าย "ห้ามสูบบุหรี่หรือรับประทานอาหาร" ในบริเวณปฏิบัติงาน
- (5) อุปกรณ์การตรวจการรั่วไหลของแก๊สที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินอื่นที่เกิดจากการผลิตวัตถุมีพิษ
- (6) จัดให้มีห้องผลิตเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดสำหรับปฏิบัติงาน และห้องอาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย พร้อมวัสดุและอุปกรณ์สำหรับคนงานตามความจำเป็นเหมาะสม โดยจัดให้มีห้องส้วมแบ่งออกเป็นเพศชายและหญิง ในอัตราส่วนคนงาน 1-9 คน ควรจะมีห้องส้วมอย่างน้อย 1 ห้อง ส่วนห้องนำคนงาน 5 คนต่อ 1 ห้อง
- (7) จัดให้มีแสงสว่างการระบายอากาศภายในอาคารเพียงพอสะดวกและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คนงาน
- (8) เมื่อเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานหรือสงสัยว่าจะมีการรั่วไหลของวัตถุมีพิษ ต้องหยุดปฏิบัติงานทันที แจ้งให้ผู้ควบคุมงานทราบเพื่อหาทางแก้ไขมิชักช้า

(9) อบรมชี้แจงแนะนำผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจถึงอันตรายอันอาจเกิดขึ้นได้ในขณะปฏิบัติงาน วิธีระมัดระวังป้องกันอันตรายและการแก้ไข

(10) ให้มีการตรวจสุขภาพและบันทึกการตรวจของพนักงานปีละ 1 ครั้ง ให้มีการสับเปลี่ยนหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อป้องกันวัตถุมีพิษสะสมอยู่ในร่างกายจนถึงระดับอันตราย โดยเฉพาะสำหรับโรงงานที่ผลิตวัตถุมีพิษที่มีสารประกอบฟอสฟอรัส ต้องตรวจวิเคราะห์หาระดับซีรั่มโคลีนเอสเตอเรส

(11) จัดให้คนงานล้างมือ ล้างหน้า ล้างตา และสูบก้อนรับประทานอาหาร ดื่มน้ำ หรือสูบบุหรี่

(12) จัดหาสถานที่รับประทานอาหาร ดื่มน้ำ สูบบุหรี่ให้แยกคนงานแยกเป็นสัดส่วนต่างหากจากสถานที่ปฏิบัติงาน

(13) จัดให้มีเครื่องมือค้ำเพลิงให้เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อใช้ป้องกันอัคคีภัยภายในอาคารผลิต

ข้อ 7 ให้ผู้รับอนุญาตให้รับจ้างซึ่งวัตถุมีพิษปฏิบัติดังนี้

(1) จัดให้มีเครื่องป้องกันพิษต่อระบบหายใจหรืออุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากวัตถุมีพิษประจำตัวผู้ปฏิบัติงานลูกจ้าง หรือคนงานของผู้ที่ได้รับอนุญาตโดยแยกเก็บไว้ต่างหากคนละห้องกับที่เก็บวัตถุมีพิษ

(2) จัดให้มีเครื่องแต่งกายสำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานใช้ผลัดเปลี่ยนในระหว่างที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ

(3) จัดให้มีชุดปฐมพยาบาลพร้อมทั้งคำแนะนำวิธีปฐมพยาบาลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุขึ้นจะได้ใช้ทันที

(4) จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานและลูกจ้างอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันอันตรายจากการที่มีวัตถุมีพิษสะสมอยู่ในร่างกาย

(5) จัดให้มีการปฏิบัติตามขอความของฉลากด้วยความระมัดระวังมิให้เกิดเป็นอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินอื่น ๆ

(6) ห้ามมิให้มีการนำภาชนะที่ใช้บรรจุวัตถุมีพิษแล้วไปใช้ในกิจการอื่นและควรทำลายภาชนะนั้นเสียทันทีเมื่อใช้วัตถุมีพิษหมดแล้ว

(7) จัดให้มีการนำวัตถุมีพิษที่จะนำมาใช้แยกเก็บเป็นสัดส่วนเพื่อสะดวกในการขนย้ายเข้าหรือขนย้ายออกจากอาคาร และมีป้ายชื่อระบุให้เห็นชัดเจน

(8) จัดให้มีการใช้ภาชนะหรือเครื่องมือที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับแบ่งวัตถุมีพิษที่จะนำไปใช้พร้อมทั้งระบุชื่อวัตถุมีพิษให้เห็นชัดเจนไว้บนภาชนะที่ใช้ประจำกับวัตถุมีพิษชนิดนั้น

(9) จัดให้ดูแลรักษามีให้มีการรั่วไหลของวัตถุมีพิษออกจากเครื่องจักรที่ใช้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมีพิษ

(10) จัดให้ตรวจสอบดูแลรักษา ทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย มิให้มีการรั่วไหลของวัตถุมีพิษออกมาในระหว่างปฏิบัติงาน

(11) ใช้วัตถุมีพิษที่มีฉลากถูกต้องตามที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ทุกประการ

(12) จัดให้มีการรวมวิธีการใช้และการป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่สถานที่ใช้และสิ่งแวดล้อม

(13) มีบันทึกรายงานเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้วัตถุมีพิษ

(14) มีสัญญาการดำเนินการโดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุมีพิษที่ใช้รวมทั้งอาการเกิดพิษ วิธีแก้พิษ คำเตือนให้แก่ผู้รับบริการ

ประกาศฉบับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงใบอนุญาตซึ่งออกให้ตามพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ. 2510 นี้ไปก่อนแล้ว และให้ผู้ใช้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษดังกล่าวดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามประกาศฉบับนี้ภายในไม่เกินสิ้นปีปฏิทินของปีถัดไปนับแต่ปีทีออกใบอนุญาต

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันพ้นกำหนดหกสิบวัน นับจากวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 13 ตุลาคม 2525

ส. พริ้งพวงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข



ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2525 เรื่อง กำหนดวิธีการผลิต  
การใช้วัตถุมีพิษ ตามพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ.2510

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 (3) แห่งพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ.2510 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2516 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดวิธีการผลิต การใช้วัตถุมีพิษให้ผู้ใช้ได้รับอนุญาตหรือผู้ใช้วัตถุมีพิษปฏิบัติดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุมีพิษที่ใช้ในการอุตสาหกรรมเพื่อการค้าต้องปฏิบัติเกี่ยวกับสถานที่ผลิตดังนี้

(1) สถานที่ตั้งอาคารผลิตต้องอยู่ในทำเลที่เหมาะสม ตั้งอยู่ห่างจากโรงงานผลิตอาหารหรือยา โรงเรียนหรือสถานศึกษา โรงพยาบาล ที่อยู่อาศัยหนาแน่นและห่างจากแม่น้ำลำคลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะอย่างน้อย 100 เมตร ไม่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่อนามัยบุคคล ยกเว้นการเบงบรรจุขนาดเล็กที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าไม่ เป็นอันตรายต่อสาธารณสุข

(2) อาคารผลิตวัตถุมีพิษต้องเป็นเอกเทศ มั่นคงแข็งแรงสำหรับผลิตวัตถุมีพิษ โดยเฉพาะ มีขนาดใหญ่เหมาะสมกับการผลิต

(3) พื้นของอาคารผลิตวัตถุมีพิษต้องราบเรียบ มีคุณสมบัติไม่ดูดซับสารเคมีใด ๆ และต้องมีพื้นที่เพียงพอในการผลิตและเก็บวัตถุมีพิษ หรือสิ่งของอื่นที่จำเป็นในการผลิต

(4) ภายในอาคารผลิตวัตถุมีพิษต้องแบ่งแยกเป็นส่วนในการผลิตวัตถุมีพิษ แต่ละชนิด เพื่อป้องกันอันตรายและการปะปนอันอาจเกิดจากวัตถุมีพิษที่ผลิตขึ้น

(5) อาคารผลิตต้องมีการระบายอากาศที่เพียงพอเหมาะสม พร้อมทั้งมีระบบป้องกันและกำจัด หรือดูดกลืน ฝุ่นละออง ไอรระเหยของวัตถุมีพิษ ให้ปริมาณของวัตถุมีพิษในบรรยากาศไม่เกินกว่าระดับที่ปลอดภัยและไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรือเหตุเดือดร้อนรำคาญ

(6) ภายในอาคารผลิตต้องมีแสงสว่างที่เพียงพอสะดวกเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน ในกรณีที่ผลิตวัตถุมีพิษไวไฟอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ในห้องผลิตต้องเป็นชนิดพิเศษสามารถป้องกันการเกิดประกายไฟ และต้องเป็นไปตามมาตรฐานของทางราชการ

(7) อาคารที่เก็บวัตถุมีพิษต้องมีขนาดเหมาะสมตามชนิดและปริมาณของวัตถุมีพิษ และมีลักษณะสะดวกต่อการรักษาและทำความสะอาด สะดวกต่อการขนย้ายวัตถุมีพิษเข้าออกอาคาร

(8) วัตถุมีพิษร้ายแรงต้องมีห้องเก็บโดยเฉพาะ ห้ามเก็บวัตถุมีพิษอื่นในห้องนี้โดยเด็ดขาด

(9) ห้องเก็บวัตถุมีพิษชนิดร้ายแรง ต้องปิดและล็อกกุญแจตลอดเวลาที่ไม่มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับห้องเก็บ

(10) ห้ามผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในห้องที่มีการเก็บวัตถุมีพิษโดยเฉพาะหรือเป็นส่วนใหญ่โดยเด็ดขาด และจัดทำป้ายคำว่า "ห้องเก็บวัตถุมีพิษ ห้ามผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้า" ด้วยอักษรสีแดงขนาดสูงไม่น้อยกว่า 6 เซนติเมตร พื้นป้ายสีขาวติดไว้ให้เห็นชัดเจนหน้าห้องเก็บ

(11) หน้าห้องเก็บวัตถุมีพิษร้ายแรงต้องไม่เป็นทางผ่านของสาธารณชน

(12) วัตถุมีพิษต้องแยกไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก เพื่อป้องกันการผิดพลาดปนเปื้อน ซึ่งวัตถุมีพิษที่บรรจุในภาชนะรั่วไหล หรือระเหยออกมาอันอาจเป็นอันตรายต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สิน และแบ่งบริเวณที่เก็บวัตถุมีพิษแต่ละชนิดให้แยกออกจากกันเป็นสัดส่วน

(13) ต้องเก็บวัตถุมีพิษประเภทติดไฟได้ง่ายในห้องกันไฟซึ่งจัดสร้างเป็นพิเศษภายในห้องห้ามจัดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าที่อาจทำให้เกิดประกายไฟ เช่น สะพานไฟ สวิตช์ตัดตอนอัตโนมัติ และอุปกรณ์ไฟฟ้าที่จะติดตั้งในห้องนี้ ต้องเป็นอุปกรณ์ชนิดพิเศษหรือติดตั้งอุปกรณ์พิเศษเพิ่มเติมเพื่อป้องกันการติดไฟ

(14) ห้ามเก็บวัตถุมีพิษใกล้เคียงกับที่พักอาศัย สถานที่ประกอบอาหาร สถานที่รับประทานอาหารหรือเครื่องดื่ม เว้นแต่มีผนังกันที่ตลอดแยกเป็นสัดส่วน

(15) จัดทำป้าย "ห้ามสูบบุหรี่" ติดไว้ในห้องเก็บวัตถุมีพิษให้มองเห็นได้ชัดเจน

(16) เมื่อเกิดอุบัติเหตุในสถานที่เก็บหรือในการผลิต หรือสงสัยว่าจะมีการรั่วไหลหรือฟุ้งกระจายของวัตถุมีพิษ ต้องหยุดปฏิบัติงานทันที และให้ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องออกจากบริเวณที่เกิดเหตุโดยด่วนและรีบตรวจสอบแก้ไขโดยมีผู้กักขัง

(17) จัดทำแผนป้าย "วัตถุมีพิษ" อักษรสีแดงขนาดส่วนสูงไม่น้อยกว่า 6 เซนติเมตร บนพื้นขาวขนาดไม่น้อยกว่า 800 ตารางเซนติเมตร ติดหรือแขวนไว้ให้เห็นเด่นชัดที่ทางเข้าอาคารผลิตวัตถุมีพิษ

ข้อ 2 ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุมีพิษที่ใช้ในการอุตสาหกรรมเพื่อการค้าต้องปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์การผลิตดังนี้

(1) เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์การผลิตต้องเหมาะสมกับการผลิตวัตถุมีพิษแต่ละประเภท สะดวกต่อการปฏิบัติงานทำความสะอาด นอกจากนี้อุปกรณ์การผลิตต้องปิดมิดชิดป้องกันการกระเซ็นรั่วไหล ไอระเหย เพื่อมิให้ปฏิบัติงานสัมผัสโดยตรง

(2) ต้องทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ หลังจากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษแต่ละชนิดเสร็จสิ้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนหรือเกิดปฏิกิริยาทางเคมีเมื่อจะผลิตวัตถุมีพิษอื่นต่อไป

(3) ภาชนะหรืออุปกรณ์การผลิตที่ใช้กับวัตถุมีพิษชนิดใด ต้องมีป้ายหรือเครื่องหมายระบุชนิดนั้นติดอยู่ให้ชัดเจน

(4) ในกรณีที่มีการผลิตวัตถุมีพิษหลายประเภท ต้องแยกเครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ ตามความจำเป็นเหมาะสม

(5) ภาชนะบรรจุวัตถุมีพิษต้องปิดมิดชิด มั่นคงแข็งแรง ไม่รั่วไหล สะดวกต่อการขนย้าย ไม่ชำรุดเสียหายแตกหักหรือบอบสลายได้ง่าย และไม่มีปฏิกิริยาทางเคมีกับวัตถุมีพิษที่บรรจุอยู่ภายใน

ข้อ 3 ผู้รับอนุญาตผลิตวัตถุมีพิษที่ใช้ในการอุตสาหกรรมเพื่อการค้าต้องจัดให้มี

(1) รายงานบันทึกแสดงปริมาณการผลิตวัตถุมีพิษแต่ละครั้งของแต่ละชนิดและพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

(2) การตรวจสอบอัตราส่วนของสาร หรือความเข้มข้นของสารออกฤทธิ์ที่ผสมแล้ว หรือที่จะผลิตให้ถูกต้องก่อนบรรจุลงภาชนะ

(3) การตรวจสอบวิธีการบรรจุ ทดสอบทางกายภาพของภาชนะบรรจุหลังจาก

บรรจุกวักมีพิษแล้ว ให้อยู่ในสภาพที่ไม่มีรอยเประาะเปื้อนร้วไหลออกมาภายนอก

(4) ภายนอกหีบห่อซึ่งบรรจุกวักมีพิษต้องปิดฉลากขนาดใหญ่พอสมควร มีข้อความว่า "กวักมีพิษ" อักษรสีแดงหรือสีดำมีเครื่องหมายหัวกระโหลกกับกระดูกไขว้ขนาดใหญ่ และข้อความเป็นภาษาไทยบอกชื่อสามัญของกวักมีพิษ ปริมาณ หรืออัตราส่วนของสารออกฤทธิ์ที่ผสมอยู่ และคำเตือน เช่น ห้ามโยน ห้ามใช้ข้อสับ เครื่องหมายและอักษรดังกล่าวต้องเห็นได้เด่นชัด

ข้อ 4 ผู้รับอนุญาตผลิตกวักมีพิษที่ใช้ในการอุตสาหกรรมเพื่อการค้าต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ สำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ คือ

(1) ทำแผนป้ายคำเตือนถึงอันตรายที่เกิดจากกวักมีพิษ มีข้อความรายละเอียดอาการเกิดพิษ การแก้ไขเบื้องต้นของกวักมีพิษที่ผลิตตั้งไว้ ณ จุดที่ปฏิบัติงาน

(2) จัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน เช่น

(ก) เสื้อผ้าชุดปฏิบัติงาน

(ข) ถุงมือ รองเท้า

(ค) หน้ากากตามชนิดของกวักมีพิษ

(ง) ควรมีผ้ากันเปื้อนในกรณีผลิตกวักมีพิษชนิดที่เป็นของเหลว

(จ) สวมหมวกในกรณีผลิตกวักมีพิษชนิดผง

(3) แผ่นป้าย "ห้ามสูบบุหรี่หรือรับประทานอาหาร" ในบริเวณปฏิบัติงาน

(4) ต้องมีอุปกรณ์ตรวจการรั่วไหลของแก๊ส ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินที่เกิดจากการผลิตกวักมีพิษ

(5) ต้องมีห้องผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าชุดสำหรับปฏิบัติงาน และห้องอาบน้ำทำความสะอาดร่างกายพร้อมวัสดุและอุปกรณ์สำหรับผู้ปฏิบัติงานตามความจำเป็นและเหมาะสม

(6) จัดให้มีแสงสว่าง การระบายอากาศภายในอาคารเพียงพอสะดวกและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน

(7) อบรมชี้แจงแนะนำผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจถึงอันตรายอันอาจเกิดขึ้นได้ในขณะปฏิบัติงาน วิธีระมัดระวังป้องกันอันตรายและการแก้ไข



(8) ให้มีการตรวจสอบสุขภาพและบันทึกการตรวจของผู้ปฏิบัติงานปีละ 1 ครั้ง และให้มีการสลับเปลี่ยนหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อป้องกันวัฏภูมิพิษสะสมอยู่ในร่างกายจนถึงระดับอันตราย โดยเฉพาะสำหรับโรงงานที่ผลิตวัฏภูมิพิษที่มีสารประกอบพอสฟอรัส ต้องตรวจวิเคราะห์หาระดับซีรั่มโคเลสเตอรอล

(9) ต้องมีสถานที่ให้ผู้ปฏิบัติงานล้างมือ ล้างหน้า คัดน้ำ และสูบก้อนรับประทาน อาหาร คัดน้ำ หรือสูบบุหรี่

(10) ต้องมีสถานที่รับประทานอาหาร คัดน้ำ สูบบุหรี่ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานแยกเป็นสัดส่วนต่างหากจากสถานที่ปฏิบัติงาน

(11) ต้องมีเครื่องมือดับเพลิงให้เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อใช้ป้องกันอัคคีภัย ภายในอาคารผลิต

(12) ต้องมีเครื่องมือปฐมพยาบาลตลอดจนยาต่าง ๆ สำหรับการแก้ไขเบื้องต้น ให้เพียงพอ

ข้อ 5 ผู้ใช้วัฏภูมิพิษในการอุตสาหกรรมต้องปฏิบัติเกี่ยวกับสถานที่ดังต่อไปนี้

(1) สถานที่ใช้วัฏภูมิพิษต้องตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม ไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อสาธารณชน

(2) อาคารต้องมั่นคง แข็งแรง ก่อสร้างด้วยวัสดุที่เหมาะสม มีทางออกฉุกเฉินเพียงพอ พื้นต้องเป็นพื้นคอนกรีตราบเรียบไม่ขรุขระหรือมีน้ำขัง หรือลื่นอันอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย และต้องมีพื้นที่เพียงพอเหมาะสมสำหรับการใช้ การเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับวัฏภูมิพิษ โดยเฉพาะต้องแยกพื้นที่ทำงานที่มีการใช้วัฏภูมิพิษให้เป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

(3) วัฏภูมิพิษร้ายแรงต้องมีห้องเก็บโดยเฉพาะ ห้ามเก็บวัฏภูมิพิษอื่นในห้องนี้ โดยเด็ดขาด ในกรณีใช้ตึกแถวให้กันห้องเก็บแยกต่างหาก

(4) ห้องเก็บวัฏภูมิพิษชนิดร้ายแรงต้องปิดและล็อกกุญแจตลอดเวลาที่ไม่มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับห้องเก็บ

(5) ต้องห้ามผู้ที่ไม่มีความรู้ที่เกี่ยวของเข้าไปในห้องที่มีการเก็บวัฏภูมิพิษโดยเฉพาะ

หรือเป็นส่วนใหญ่โดยเค็ดขาด และจัดทำป้ายคำว่า "ห้องเก็บวัตถุมีพิษ ห้ามผู้ไม่มีหน้าที่  
เกี่ยวข้องเข้า" ด้วยอักษรสีแดงขนาดสูงไม่น้อยกว่า 6 เซนติเมตร พื้นป้ายสีขาวติดไว้  
เห็นได้ชัดเจนน้าห้องเก็บ

- (6) หน้าห้องเก็บวัตถุมีพิษร้ายแรงต้องไม่เป็นทางผ่านของสาธารณชน
- (7) วัตถุมีพิษต้องแยกไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก เพื่อป้องกันการผิดพลาด  
ปนเปื้อน ซึ่งวัตถุมีพิษที่บรรจุในภาชนะรั่วไหล หรือระเหยออกมาอันอาจเป็นอันตรายต่อบุคคล  
สัตว์ พืช หรือทรัพย์สิน และแบ่งแยกบริเวณที่เก็บวัตถุมีพิษแต่ละชนิดให้แยกออกจากกันเป็นส่วน  
(8) ต้องเก็บวัตถุมีพิษประเภทติดไฟได้ง่ายไว้ในห้องกันไฟ ซึ่งจัดสร้างเป็นพิเศษ  
ภายในห้องห้ามจัดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าที่อาจทำให้เกิดประกายไฟ เช่น สะพานไฟ สวิตซ์ตัดตอน  
อัตโนมัติและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่จะติดตั้งในห้องนี้ ต้อง เป็นอุปกรณ์ชนิดพิเศษหรือติดตั้งอุปกรณ์พิเศษ  
เพิ่มเติมเพื่อป้องกันการติดไฟ
- (9) ห้ามเก็บวัตถุมีพิษใกล้เคียงกับที่พักอาศัย สถานที่ประกอบอาหาร สถานที่  
รับประทานอาหารหรือเครื่องดื่ม เว้นแต่มีผนังกันที่ตลอดแยกเป็นส่วน
- (10) จัดทำป้าย "ห้ามสูบบุหรี่" ติดไว้ในห้องเก็บวัตถุมีพิษ ให้มองเห็นได้ชัดเจน
- (11) ต้องมีการระบายอากาศและแสงสว่างเพียงพอในอาคารทำงานและสถานที่  
เก็บวัตถุมีพิษ เพื่อสะดวกในการขนย้ายและการปฏิบัติงาน

ข้อ 6 ผู้ใช้วัตถุมีพิษในการอุตสาหกรรมต้องปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้  
และอุปกรณ์ ดังต่อไปนี้

- (1) ภาชนะหรือเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายวัตถุมีพิษจากภาชนะบรรจุเดิมต้อง เป็น  
แบบที่ปลอดภัย เหมาะสมกับชนิดของวัตถุมีพิษที่นำมาใช้
- (2) ต้องดูแลรักษามีให้มีการรั่วไหลของวัตถุมีพิษออกจากเครื่องจักรที่ใช้ใน  
งานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมีพิษ
- (3) ต้องทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์การใช้ต่าง ๆ หลังจาก  
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษแต่ละชนิดเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันการปนเปื้อน หรือเกิดปฏิกิริยา

ทางเคมีเมื่อจะใช้วัตถุมีพิษอื่นต่อไป

(4) ภาชนะที่ใช้ประจำกับวัตถุมีพิษชนิดใด ต้องมีป้ายหรือเครื่องหมายระบุชนิดติดอยู่ให้เห็นได้ชัดเจน

ข้อ 7 ผู้ใช้วัตถุมีพิษในการอุตสาหกรรมต้องทำรายงานบันทึกการใช้วัตถุมีพิษแสดงการเก็บ การใช้วัตถุมีพิษแต่ละครั้ง และปริมาณที่เหลือเก็บอยู่ในปัจจุบันพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

ข้อ 8 ผู้ใช้วัตถุมีพิษในการอุตสาหกรรมต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ประกอบการ ดังต่อไปนี้

(1) ต้องมีอุปกรณ์ป้องกันอันตราย เช่น ถุงมือ ผ้าปิดจมูก เครื่องช่วยหายใจ ฯลฯ สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมีพิษ ตามความจำเป็นเหมาะสม

(2) ต้องมีแผนป้าย "ห้ามสูบบุหรี่หรือรับประทานอาหาร" ในบริเวณที่มีการใช้วัตถุมีพิษ

(3) ต้องมีเครื่องมือปฐมพยาบาลตลอดจนยาต่าง ๆ สำหรับแก้ไขเบื้องต้นให้เพียงพอเหมาะสม

(4) เมื่อเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานหรือสงสัยว่าจะเกิดการรั่วไหลของวัตถุมีพิษต้องหยุดปฏิบัติงานทันที และแจ้งให้ผู้ควบคุมงานทราบ เพื่อหาทางแก้ไขโดยมิชักช้า

(5) อบรมชี้แจงแนะนำผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจถึงวิธีระมัดระวังป้องกันและแก้ไขอันตรายอันอาจเกิดขึ้นได้ขณะปฏิบัติงาน

(6) ต้องมีสถานที่ให้ผู้ปฏิบัติงานล้างมือและล้างหน้า ก่อนรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่ม และมีห้องน้ำ ห้องส้วม ให้เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

(7) ให้มีการตรวจสอบสุขภาพผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้วัตถุมีพิษปีละ 1 ครั้ง และจัดทำบันทึกไว้

(8) ต้องมีเครื่องมือดับเพลิงที่เหมาะสม ไม่ทำปฏิกิริยากับวัตถุมีพิษที่เก็บอยู่และ

มีจำนวนเพียงพอ

ประกาศ ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2525

พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(99 ร.จ. 3246 ตอนที่ 110 [แผนกราชกิจจานุ] ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2525)



ภาคผนวก ค.

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ที่น่าสนใจ ซึ่งออกโดย  
อาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.2512

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2521) ออกตามความในพระราชบัญญัติ  
โรงงาน พ.ศ.2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเฉพาะประเภท  
ถลุงโลหะสังกะสี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 (6) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเฉพาะผู้รับใบ  
อนุญาตประกอบกิจการโรงงานประเภทประกอบกิจการเกี่ยวกับการถลุงโลหะสังกะสี มีหน้าที่  
กระทำการดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การระบายน้ำที่ออกจากโรงงานต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศ  
กระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2513) ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2513 หมวด 5  
ข้อ 22 ยกเว้น ข้อ 22 (6) และ (8)

- ข้อ 2 การระบายน้ำที่ออกจากโรงงานตาม ข้อ 22 (6) ให้มีลักษณะดังต่อไปนี้
- 2.1 สังกะสี ไม่มากกว่า 3 มิลลิกรัมต่อลิตร
  - 2.2 โครเมียม ตะกั่วและนิเกิล แต่ละอย่าง ไม่มากกว่า 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร
  - 2.3 อาร์เซนิก ไม่มากกว่า 0.25 มิลลิกรัมต่อลิตร
  - 2.4 ทองแดงและบาเรียม แต่ละอย่าง ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
  - 2.5 ปรอท ไม่มากกว่า 0.002 มิลลิกรัมต่อลิตร
  - 2.6 แคดเมียม ไม่มากกว่า 0.1 มิลลิกรัมต่อลิตร
  - 2.7 เซเลเนียมและเงิน แต่ละอย่าง ไม่มากกว่า 0.02 มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ 3 การระบายน้ำที่ออกจากโรงงานตามข้อ 22 (8) ให้มีลักษณะ คือน้ำมันและไขมัน (Oil & Grease) ไม่มากกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร

ประกาศ ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2521

เกษม จาติกวณิช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(95 ร.จ. 4272 ตอนที่ 132 [แผนกราชกิจจานุ] ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2521)

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 (6) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานทุกประเภทหรือชนิดที่มีหน้าที่กระทำการเกี่ยวกับการระบายน้ำทิ้ง ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ 22 แห่งประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2513) ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2513 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 22 ห้ามมิให้ระบายน้ำที่ออกจากโรงงาน เว้นแต่ได้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง แต่ต้องไม่ใช่วิธีทำให้เจือจาง (Dilution) โดยให้นำน้ำทิ้งมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) ค่าของความเป็นกรดด่าง (PH value) ระหว่าง 5 ถึง 9
- (2) ค่าของเปอร์มันกานาต (Permanganate value) ไม่มากกว่า

60 มิลลิกรัมต่อลิตร

- (3) สารที่ละลายได้ (Dissolved Solids) ต้องมีค่าดังนี้

3.1 สารที่ละลายได้ (Dissolved Solids) ต้องไม่มากกว่า 2,000 มิลลิกรัมต่อลิตร หรืออาจแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ แล้วแต่ภูมิประเทศหรือลักษณะการระบายตามที่เห็นงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่มากกว่า 5,000 มิลลิกรัมต่อลิตร

3.2 น้ำทิ้งซึ่งจะระบายออกจากโรงงานลงสู่แหล่งน้ำกร่อยที่มีค่าความเค็ม (Salinity) เกิน 2,000 มิลลิกรัมต่อลิตร หรือลงสู่ทะเล ค่าสารที่ละลายได้ในน้ำทิ้งจะมีค่ามากกว่าค่าสารที่ละลายได้ที่มีอยู่ในแหล่งน้ำกร่อยหรือทะเลได้ไม่เกิน 5,000 มิลลิกรัมต่อลิตร

(4) ซัลไฟด์ (Sulphide) คิดเทียบเป็นไฮโดรเจนซัลไฟด์ ( $H_2S$ ) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร

(5) ไซยาไนด์ (Cyanide) คิดเทียบเป็นไฮโดรเจนไซยาไนด์ (HCN) ไม่มากกว่า 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร

(6) โลหะหนักมีค่าดังนี้

6.1 สังกะสี (Zinc) ไม่มากกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.2 โครเมียม (Chromium) ไม่มากกว่า 0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.3 อาร์เซนิก (Arsenic) ไม่มากกว่า 0.25 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.4 ทองแดง (Copper) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.5 ปรอท (Mercury) ไม่มากกว่า 0.005 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.6 แคดเมียม (Cadmium) ไม่มากกว่า 0.03 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.7 บาเรียม (Barium) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.8 เซเลเนียม (Selenium) ไม่มากกว่า 0.02 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.9 ตะกั่ว (Lead) ไม่มากกว่า 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.10 นิกเกิล (Nickel) ไม่มากกว่า 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร

6.11 แมงกานีส (Manganese) ไม่มากกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร

(7) น้ำมันทาร์ (Tar) ไม่มีเลย

(8) น้ำมันและไขมัน (Oil & Grease) ไม่มากกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร

ยกเว้นโรงงานกลั่นน้ำมัน และโรงงานประกอบกิจการผสมน้ำมันหล่อลื่น จาระบีตามประเภท หรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 49, 50 (4) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ให้มีน้ำมันไม่มากกว่า 15 มิลลิกรัมต่อลิตร

- (9) ฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (10) ฟีนอลและทรีครีโซลส์ (Phenols & Cresols) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (11) คลอรีนอิสระ (Free chlorine) ไม่มากกว่า 1 มิลลิกรัมต่อลิตร
- (12) ยาฆ่าแมลง (Insecticide) สารกัมมันตรังสี ไม่มีเลย
- (13) ถ้าอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำทิ้งกับน้ำในลำน้ำสาธารณะอยู่ระหว่าง 1 ต่อ 8 ถึง 1 ต่อ 150 สารที่ลอยเจือปนอยู่ต้องไม่มากกว่า 30 ส่วนใน 1,000,000 ส่วน ถ้าอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำทิ้งกับน้ำในลำน้ำสาธารณะอยู่ระหว่าง 1 ต่อ 151 ถึง 1 ต่อ 300 สารที่ลอยเจือปนอยู่ต้องไม่มากกว่า 60 ส่วนใน 1,000,000 ส่วน ถ้าอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำทิ้งกับน้ำในลำน้ำสาธารณะอยู่ระหว่าง 1 ต่อ 301 ถึง 1 ต่อ 500 สารที่ลอยเจือปนอยู่ต้องไม่มากกว่า 150 ส่วนใน 1,000,000 ส่วน

(14) ค่าของ บี.โอ.ดี. (B.O.D.) (5 วันที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส) ไม่มากกว่า 20 มิลลิกรัมต่อลิตร หรืออาจแตกต่างกันที่กำหนดไว้ได้ แล้วแต่ภูมิประเทศหรือลักษณะการระบายตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่มากกว่า 60 มิลลิกรัมต่อลิตร (บี.โอ.ดี หรือ B.O.D. ย่อมาจาก Biochemical Oxygen Demand) ยกเว้นเฉพาะโรงงานประเภทหรือชนิดดังต่อไปนี้

14.1 โรงงานประกอบกิจการทำอาหารจากสัตว์น้ำ และบรรจุในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้ ตามประเภทหรือชนิดโรงงานลำดับที่ 7 (1) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 200 มิลลิกรัมต่อลิตร และนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526 เป็นต้นไป ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร

14.2 โรงงานผลิตแอมโมเนียสำหรับผลิตปุ๋ย ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 9 (3) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ซึ่งมีกรรมวิธีผลิตดังนี้

14.2.1 เหวี่ยงแยกแอมโมเนียเพื่อทำให้แห้งด้วยลมร้อน ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร และนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526



เป็นต้นไปต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 20 มิลลิกรัมต่อลิตร หรืออาจแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ แล้วแต่ภูมิประเทศหรือลักษณะการระบายตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่มากกว่า 60 มิลลิกรัมต่อลิตร

14.2.2 แยกแ่งด้วยการตกตะกอนแล้วทำให้แห้งบนพื้นอังไฟ  
ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 200 มิลลิกรัมต่อลิตร และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526 เป็นต้นไป ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร

14.3 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับทำผลิตภัณฑ์อาหารจากแป้งเป็นเส้นหรือขึ้นตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 10 (3) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ชนิดทำกวยเตี๋ยว ขนมจีน และเส้นหมี่ที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบไม่เกิน 500 กิโลกรัมต่อวัน ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 150 มิลลิกรัมต่อลิตร และนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526 เป็นต้นไป ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร

14.4 โรงงานหมัก ฟอก หนังสัตว์ ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 29 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ที่ใช้หนังสัตว์สดเป็นวัตถุดิบต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 200 มิลลิกรัมต่อลิตร และนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526 เป็นต้นไป ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร

14.5 โรงงานผลิตเยื่อกระดาษจากไม้ ชานอ้อย หญา เศษผ้า ฯลฯ ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 38 (1) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 150 มิลลิกรัมต่อลิตร และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526 เป็นต้นไป ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร

14.6 โรงงานทองเย็น ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 92 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ชนิดที่มีการแกะล้างแล้วแช่แข็งสัตัวน้ำ ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 200 มิลลิกรัมต่อลิตร และนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2526 เป็นต้นไป ต้องมีค่า บี.โอ.ดี (B.O.D.) ไม่มากกว่า 100 มิลลิกรัมต่อลิตร

(15) อุณหภูมิของน้ำทิ้งที่จะระบายลงสู่สาธารณะไม่มากกว่า 40 องศาเซลเซียส

(16) สี่หรือกลืนของน้ำทิ้ง เมื่อระบายลงสู่ลำน้ำสาธารณะแล้ว ไม่เป็นที่ฝังรังเกียจ"

ประกาศ ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2525

พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(99 ร.จ. 7 ตอนที่ 33 [ฉบับพิเศษ แผนกราชกิจจานุ] ลงวันที่ 5 มีนาคม 2525)

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติ  
โรงงาน พ.ศ.2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

หมวด 13

การเก็บและการใช้วัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด และวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย  
หรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละออง ความร้อน แสงหรือเสียง ซึ่งเป็นอันตรายในการปฏิบัติงาน  
กับวิธีการป้องกันและเครื่องป้องกันมิให้เกิดอันตรายแก่คนงาน

ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน (13) แห่งมาตรา 39

ข้อ 49 ต้องแยกเก็บวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็น  
อันตรายหรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละออง ให้เป็นระเบียบและเป็นสัดส่วนต่างหาก และต้องปิดกุญแจ  
ห้องเก็บทุกครั้งเมื่อไม่มีการปฏิบัติงานในห้องนี้แล้ว

ข้อ 50 ต้องจัดให้มีการระบายอากาศในห้องเก็บและห้องปฏิบัติงานอื่นเกี่ยวกับ  
วัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตรายหรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละออง  
อย่างเพียงพอ และต้องป้องกันมิให้อากาศที่ระบายออกจากห้องเป็นอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน  
ของผู้อื่น หรือเป็นเหตุเดือดร้อนรำคาญ กับต้องดูแลรักษาให้ห้องต่าง ๆ ดังกล่าวอยู่ในสภาพที่  
มั่นคงแข็งแรงเหมาะสมแก่งานนั้น ๆ

ข้อ 51 ต้องไม่ให้วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุที่ระเหยเป็นไอได้ง่ายอยู่ใกล้  
เตาไฟ หม้อน้ำ ท่อไอน้ำ สายไฟฟ้าแรงสูง บริเวณที่อาจมีการเกิดประกายไฟหรือในที่ซึ่งมี  
อุณหภูมิสูง

ข้อ 52 ต้องจัดทำป้าย "วัตถุมีพิษ" "วัตถุไวไฟ ห้ามสูบบุหรี่" "วัตถุระเบิด ห้ามสูบบุหรี่" แลว้ แตรกรณึ้ และป้าย "ห้ามบุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องของเขา" ด้วยตัวอักษร สีแดงขนาด 20 เซนติเมตร บนพื้นสีขาว และป้ายเครื่องหมายแจ้งอันตรายติดไว้ให้เห็นได้ อย่างชัดเจนที่หน้าทางเข้าทุกห้อง กับควบคุมดูแลให้คนงานปฏิบัติตามข้อห้ำนั้น ๆ อย่างเคร่งครัด

ข้อ 53 ต้องดูแลรักษามีให้มีการรั่วไหลของวัตถุมีพิษออกมาจากเครื่องจักรที่ใช้ ในการทำ ผลิต บรรจุ แปรสภาพ แยก หรือผสมวัตถุมีพิษ

ข้อ 54 ต้องทำความสะอาดเครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวข้องกับวัตถุมีพิษ ก่อนใช้งานกับวัตถุอย่างอื่นทุกครั้ง เพื่อป้องกันมิให้เกิดปฏิกิริยาเคมีของสารต่างชนิดกัน

ข้อ 55 ต้องดูแลรักษาท่อและส่วนประกอบของท่อส่งวัตถุให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่มีการแตก ร้าว รั่ว ซึม ชำรุด หรือเกิดการไหลย้อนกลับ

ข้อ 56 ท่อส่งวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด ต่างชนิดกัน ต้องทาสีหรือทำ เครื่องหมายแสดงความแตกต่างไว้อย่างชัดเจน

ข้อ 57 ท่อส่งวัตถุที่อุณหภูมิสูงกว่า 100 องศาเซนติเกรด ต้องมีฉนวนกันความร้อน หุ้มตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อมิให้เกิดอันตรายต่อบุคคลหรือสิ่งของ

ข้อ 58 ต้องจัดไม่ให้ท่อส่งวัตถุไวไฟ อยู่ใกล้เตาไฟ หมอน้ำ ท่อไอน้ำ สายไฟฟ้า แรงสูง เครื่องยนต์ไฟฟ้า สวิตช์ไฟฟ้า หรือส่วนของเครื่องจักร ที่มีประกายไฟฟ้าหรือบริเวณที่มี อุณหภูมิสูงกว่าปกติ

ข้อ 59 ต้องวางท่อส่งวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด ในลักษณะที่จะไม่ทำให้ เกิดการชำรุดเสียหาย

ข้อ 60 ต้องดูแลรักษาลิ้นเปิดปิดต่าง ๆ มิให้มีการรั่วซึม และต้องมีเครื่องหมาย แสดงการเปิดหรือปิดของลิ้นไว้ด้วย



ข้อ 61 การเปิด ปิด ลิ้นที่ตองปฏิบัติไปตามลำดับ ต้องมีกลไกควบคุมเพื่อมิให้เกิดอันตรายขึ้นได้

ข้อ 62 ตองแยกภาชนะสำหรับบรรจุวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด แต่ละชนิดให้เป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกัน และตองจัดทำป้ายชื่อวัตถุที่บรรจุติดไว้ที่ภาชนะทุกใบ

ข้อ 63 ภาชนะบรรจุวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด และอุปกรณ์ตองเป็นแบบที่แข็งแรง ทนทาน และปลอดภัยในการใช้งาน กับตองดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและปลอดภัยต่อการใช้งานอยู่เสมอ

ข้อ 64 ภาชนะที่บรรจุวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ หรือวัตถุที่ระเหยเป็นไอไคงายตองปิดฝาอย่างสนิทมิดชิด

ข้อ 65 ตองทำความสะอาดภาชนะที่ใช้กับวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หลังจากใช้งานแล้วทุกครั้ง ภาชนะบรรจุที่ไม่ตองการให้ทำลายเสีย ห้ามนำไปบรรจุวัตถุสิ่งของอื่น ๆ

ข้อ 66 ภาชนะบรรจุวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด ตองเป็นแบบที่หยิกยกหรือขนยายไคด้วยความปลอดภัย

ข้อ 67 ตองจัดให้คนงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตราย หรือที่อาจทำให้เกิดฝุ่นละออง ความร้อน แสงหรือเสียง ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ สวมเครื่องป้องกันอันตราย ตามความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานนั้น ๆ

ข้อ 68 ตองจัดให้มีการอบรม แนะนำชี้แจงคนงานให้เข้าใจถึงเหตุอันตราย อันอาจจะเกิดไคของงานต่าง ๆ ที่ตนปฏิบัติอยู่ ตลอดจนอธิบายให้รู้ถึงวิธีระมัดระวังป้องกันอันตรายและการใช้มาตรการการแก้ไขอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานไคในทันทีด้วย

ข้อ 69 ตองไม่ยอมให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่โดยตรง หรือผู้ซึ่งไม่เข้าใจดีถึงเหตุอันตราย ของงานปฏิบัติงานที่มีอันตราย



ข้อ 70 ต้องไม่ให้มีการรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มในบริเวณโรงงาน ซึ่งมีการปฏิบัติเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ ทั้งนี้ นอกเสียจากจะได้อำนาจในท้องอาหาร หรือโรงอาหาร อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะอนามัยโดยเฉพาะ

ข้อ 71 ต้องให้คนงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ ล้างมือและล้างหน้าก่อน รับประทานอาหาร และทำความสะอาดร่างกายเมื่อเลิกงานแล้ว

ข้อ 72 ต้องไม่ให้มีการพักอาศัยอยู่ในอาคารโรงงานหรือโรงเก็บ

ข้อ 73 ในการซ่อมเครื่องจักรต่างๆ ที่ผู้ปฏิบัติงานอาจได้รับอันตรายจากวัตถุมีพิษ วัตถุเคมี วัตถุไฟฟ้า วัตถุระเบิด ต้องใช้ผู้ที่มีความชำนาญในการปฏิบัติงานนั้น ๆ โดยเฉพาะ และต้องสวมเครื่องป้องกันอันตรายตามความเหมาะสมด้วย ในการซ่อมต้องหยุดเครื่องจักร ส่วนอื่นที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ และให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานออกจาก บริเวณนั้น

ข้อ 74 ในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน ต้องหยุดงานส่วนนั้น ๆ ทันที คนงานซึ่งไม่มีหน้าที่ซ่อมแซมแก้ไขต้องออกจากบริเวณนั้นโดยด่วน และจัดให้มีการแก้ไขหรือระงับ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นโดยเร็ว โดยให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน สวมเครื่องป้องกันอันตราย ตามความเหมาะสม

. . . . .

ประกาศ ณ วันที่ 11 สิงหาคม 2514

พลโท พ. บุณณกันต์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(88 ร.จ. 1 ตอนที่ 86 [ฉบับพิเศษ แผนกรายกิจจางา] ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2514)

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติ  
โรงงาน พ.ศ.2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 (16) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ต้องกระทำการ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้โรงงานดังจะกล่าวต่อไปนี้มีผู้ควบคุมดูแลและปฏิบัติงานประจำเครื่อง  
รับผิดชอบระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ซึ่งมีคุณวุฒิตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2

1.1 โรงงานที่มีปริมาณน้ำทิ้งตั้งแต่ 125 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง (ยกเว้น  
น้ำหล่อเย็น) หรือมีปริมาณความสกปรกก่อนเข้าระบบขจัด (B.O.D. Load do Influent)  
ตั้งแต่ 200 กิโลกรัมต่อวันขึ้นไป

1.2 โรงงานที่ใช้โลหะหนักในขบวนการผลิต ซึ่งมีปริมาณน้ำทิ้งตั้งแต่ 50 ลูกบาศก์  
เมตรต่อวันขึ้นไป และมีปริมาณของโลหะหนักในน้ำทิ้งออกจากโรงงานมีค่าดังนี้

- 1.2.1 สังกะสี (Zinc) ตั้งแต่ 250,000 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.2 โครเมียม (Chromium) ตั้งแต่ 25,000 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.3 อาร์เซนิก (Arsenic) ตั้งแต่ 12,500 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.4 ทองแดง (Copper) ตั้งแต่ 50,000 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.5 ปรอท (Mercury) ตั้งแต่ 250 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.6 แคดเมียม (Cadmium) ตั้งแต่ 1,500 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.7 บารีียม (Barium) ตั้งแต่ 50,000 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.8 ซีเลเนียม (Selenium) ตั้งแต่ 1,000 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.9 ตะกั่ว (Lead) ตั้งแต่ 10,000 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.10 นิกเกิล (Nickel) ตั้งแต่ 10,000 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป
- 1.2.11 แมงกานีส (Manganese) ตั้งแต่ 250,000 มิลลิกรัมต่อวันขึ้นไป

1.3 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเหล็กและเหล็กกล้าดังต่อไปนี้

- 1.3.1 โรงงานที่มีเตาอบหรือไขน้ำกรดหรือใช้สารที่อาจจะเป็นอันตราย

ต่อสิ่งแวดลอมในขบวนการผลิตและมีกำลังผลิตตั้งแต่ 100 ตัน  
ต่อวันขึ้นไป

1.3.2 โรงงานที่มีขนาดเตาหลอมเหล็กมีปริมาตรรวมทั้งสิ้น (Total Capacity) ตั้งแต่ 5 ตันต่อครั้ง (Batch) ขึ้นไป

1.4 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับปิโตรเคมีคอล ที่นำวัตถุดิบซึ่งเป็นผลพลอยได้จากโรงกลั่นน้ำมันมาใช้ในขบวนการผลิตด้วยปริมาณวัตถุดิบตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป

1.5 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับก๊าซธรรมชาติทุกขนาดที่แยกหรือแปรสภาพก๊าซธรรมชาติ (Natural Gas)

1.6 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับคลอ-แอลคาไล ที่ใช้เกลือแกง (NaCl) เป็นวัตถุดิบในการผลิตโซดาแอช ( $\text{Na}_2\text{CO}_3$ ) โซดาไฟ (NaOH) กรดเกลือ (HCL) คลอรีน ( $\text{Cl}_2$ ) และผงฟอกขาว (NaOCl) ที่มีกำลังผลิตแต่ละตัวหรือรวมกันตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป

1.7 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตปูนซีเมนต์ทุกขนาด

1.8 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการถลุงแร่หรือหลอมโลหะที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป

1.9 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตเยื่อกระดาษได้ตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป

1.10 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการกลั่นน้ำมันดิบ (Crude Oil Refinery) ทุกขนาด

ข้อ 2 ผู้ควบคุมดูแล, ผู้ปฏิบัติงานประจำเครื่อง ซึ่งรับผิดชอบระบบป้องกันสิ่งแวดลอมเป็นพิษต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.1 ผู้ควบคุมดูแลต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิตัวกรมศาสตรบัณฑิต หรือวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมีหรือสาขาเคมีเทคนิค หรือสาขาอื่นที่มีประสบการณ์ทางด้านสิ่งแวดลอม ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม สำหรับกรณีที่เป็นบริษัทวิศวกรรมที่ปรึกษา (Engineering Consultant Firm) ต้องประกอบด้วยผู้ที่มีคุณวุฒิดังกล่าวข้างตน

2.2 ผู้ปฏิบัติงานประจำเครื่อง (Operator) ต้องมีคุณวุฒิจบมัธยมศึกษาชั้นต้น และได้รับการรับรองจากบุคคลในข้อ 2.1

2.3 บุคคลในข้อ 2.1 และ 2.2 ต้องขึ้นทะเบียนตอกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามระเบียบและวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด

ข้อ 3 ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 4 มิถุนายน 2525

พลตรี ชาคีชาย ชุณหะวัณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(99 ร.จ. 2524 ตอนที่ 89 [แผนกราชกิจจาฯ] ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2525)

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2527) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 (16) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ต้องกระทำการ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานประเภท หรือชนิดตามบัญชีท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2512) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 ลำดับที่จะกล่าวต่อไปนี้ ต้องกระทำการตามข้อ 2

1.1 โรงงานผลิตเยื่อกระดาษจากไม้ เศษผ้า หรือเส้นใย ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 38 (1) ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป

1.2 โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตเคมีภัณฑ์ สารเคมีหรือวัสดุเคมี ซึ่งมีไข่มุข ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 42 ดังต่อไปนี้

1.2.1 โรงงานอุตสาหกรรมคลอ-แอลคาไลน์ (Chlor-alkaline Industry) ที่ใช้โซเดียมคลอไรด์ (NaCl) เป็นวัตถุดิบในการผลิตโซเดียมคาร์บอเนต



( $\text{Na}_2\text{CO}_3$ ) โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) กรดไฮโดรคลอริก (HCl) คลอรีน ( $\text{Cl}_2$ )  
โซเดียมไฮโปคลอไรต์ (NaOCl) และปูนคลอรีน (Bleaching Powder)

1.2.2 โรงงานอุตสาหกรรมเบโซเดียมที่ใช่วัตถุดิบซึ่งได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมและหรือการแยกก๊าซธรรมชาติ ในกระบวนการผลิตตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป

1.3 โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ตามประเภทหรือชนิดโรงงานลำดับที่ 49

1.4 โรงงานผลิตซีเมนต์ ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 57

1.5 โรงงานประกอบกิจการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการถลุง หลอมหรือผลิตเหล็กหรือเหล็กกล้า ในขั้นต้น (Iron and Steel Basic Industries) ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 59 ที่ใช้แร่เหล็กและหรือเศษเหล็กเป็นวัตถุดิบ โดยมีกำลังผลิตตั้งแต่ 100 ตันต่อวันขึ้นไป หรือที่มีเตาอบหรือเตาหลอมมีปริมาตรรวมกันทั้งสิ้นตั้งแต่ 5 ตันต่อครั้งขึ้นไป

1.6 โรงงานประกอบกิจการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการถลุง และหลอมโลหะในขั้นต้นซึ่งมิใช่เหล็กหรือเหล็กกล้า (Non-ferrous Metal Basic Industries) ตามประเภทหรือชนิดโรงงาน ลำดับที่ 60 ที่มีกำลังผลิตตั้งแต่ 50 ตันต่อวันขึ้นไป

ข้อ 2 เมื่อยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ต้องทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามข้อ 3. แนบมาพร้อมคำขอด้วย

ข้อ 3 รายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 รายละเอียดโครงการและการเลือกสถานที่ตั้ง เช่น กระบวนการผลิต ปริมาณวัตถุดิบ ผลกระทบที่ได้ ปริมาณเชื้อเพลิง ตลอดจนวิธีพิจารณาเลือกสถานที่ตั้งโรงงาน

3.2 สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน เช่น คุณภาพและปริมาณของแหล่งน้ำใต้ดินและผิวดิน คุณภาพอากาศ ตลอดจนการประมง สัตว์ป่า ป่าไม้ การขนส่ง เกษตรกรรม น้ำใช้ ไฟฟ้า และการใช้ที่ดิน

3.3 การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น วิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบของโครงการที่มีต่อสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ตามรายละเอียดในข้อ 3.2

3.4 มาตรการควบคุม ป้องกัน และหรือแก้ไขเพื่อลดผลกระทบที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ 3.3 ซึ่งมีระดับความรุนแรงสูง

3.5 การหมุนเวียนใช้ประโยชน์จากของเสีย เช่น วิธีการที่จะนำของเสียในโรงงานมาใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อเป็นการประหยัดวัตถุดิบและลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นจากโรงงาน

3.6 การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น แสดงแผนงานที่โรงงานจะดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำและอากาศในบริเวณแหล่งที่จะได้รับผลจากโครงการโดยรอบบริเวณโรงงาน โดยกำหนดจุดเก็บตัวอย่าง เวลาที่เก็บตัวอย่าง จำนวนตัวอย่าง ตลอดจนวิธีการวิเคราะห์ตัวอย่างเหล่านั้น

ประกาศ ณ วันที่ 27 มกราคม 2525

อบ วสุรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(101 ร.จ. 503 ตอนที่ 22 แผนกราชกิจจาฯ ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2527)

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 21 (พ.ศ.2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 เรื่อง โรงงานที่ได้รับการยกเว้นจากการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 (4) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ให้โรงงานทุกประเภทหรือชนิด ที่ใช้เครื่องจักร มีกำลังรวม หรือกำลังเทียบเท่ารวมไม่เกิน 5 แรงม้า และใช้คนงานไม่เกิน 10 คน ได้รับการยกเว้นจากการปฏิบัติตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 ในส่วนที่เกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตทั้งหมด

โดยมีหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการประกอบกิจการโรงงาน ดังต่อไปนี้

1. ต้องตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2512) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 ข้อ 5 เช่น ต้องไม่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรร ตัดโรงเรียน หรือสถานพยาบาล
2. การประกอบกิจการต้องไม่ใช่เตาไฟที่ใช้ฟืน ชีเสื่อย หรือแกลบ เป็นเชื้อเพลิง
3. การประกอบกิจการต้องไม่มีการทำ หรือใช้เครื่องพ่น สี แชลแลค แลคเกอร์
4. การประกอบกิจการต้องไม่ใช่เครื่องไสไม้ หรือซอยไม้
5. การประกอบกิจการต้องไม่มีการชุบโลหะด้วยไฟฟ้าและน้ำยาเคมี
6. การประกอบกิจการต้องไม่ใช่เครื่องขัดโลหะหรือเครื่องปัดกระแทกโลหะ
7. การประกอบกิจการต้องไม่ใช่วัตถุมีพิษ ตามพระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ.2510

ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2528

อบ วสุรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(102 ร.จ. 10 ตอนที่ 72 [ฉบับพิเศษ] ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2528)

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 22 (พ.ศ.2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติ  
โรงงาน พ.ศ.2512 เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 (16) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ต้องกระทำการ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในข้อ 1.1 แห่งประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2525) ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2525 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"1.1 โรงงานที่มีปริมาณน้ำทิ้งตั้งแต่ 60 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง (ยกเว้น

น้ำไหลเย็น) หรือมีปริมาณความสกปรกก่อนเข้าระบบขจัด (B.O.D. load of Influent) ตั้งแต่ 100 กิโลกรัมต่อวันขึ้นไป"

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในข้อ 2.1 แห่งประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2525) ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2525 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"2.1 ผู้ควบคุมดูแลต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต หรือวิทยาศาสตร์บัณฑิต ที่มีประสบการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม สำหรับกรณีที่เป็นบริษัทวิศวกรที่ปรึกษา (Engineering Consultant Firm) ต้องประกอบด้วยผู้มีคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้น"

ข้อ 3 ให้เพิ่มความดังต่อไปนี้เป็นข้อ 4 แห่งประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2525) ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2525

"ข้อ 4 โรงงานที่กล่าวในข้อ 1.1 ถึง 1.10 ต้องจัดทำรายงานผลวิเคราะห์ ปริมาณสารมลพิษยื่นต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรมทุก ๆ 3 เดือน ตามแบบและวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด การวิเคราะห์ปริมาณสารมลพิษต้องกระทำโดยห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ของเอกชนที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมเห็นชอบตามระเบียบและวิธีการที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด"

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2528

อบ วสุรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(102 ร.จ. 9 ตอนที่ 84 [ฉบับพิเศษ] ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2528)



## ประวัติผู้เขียน

นางสาวกมลทิพย์ คติการ เกิดวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2496 สำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2520 และสอบไล่ได้วิชากฎหมายจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 30 ประจำปีการศึกษาพุทธศักราช 2520 ได้ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม จากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2522 โดยในระหว่างการศึกษาเป็นนักศึกษาทุนประเภท 1 ของมหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

